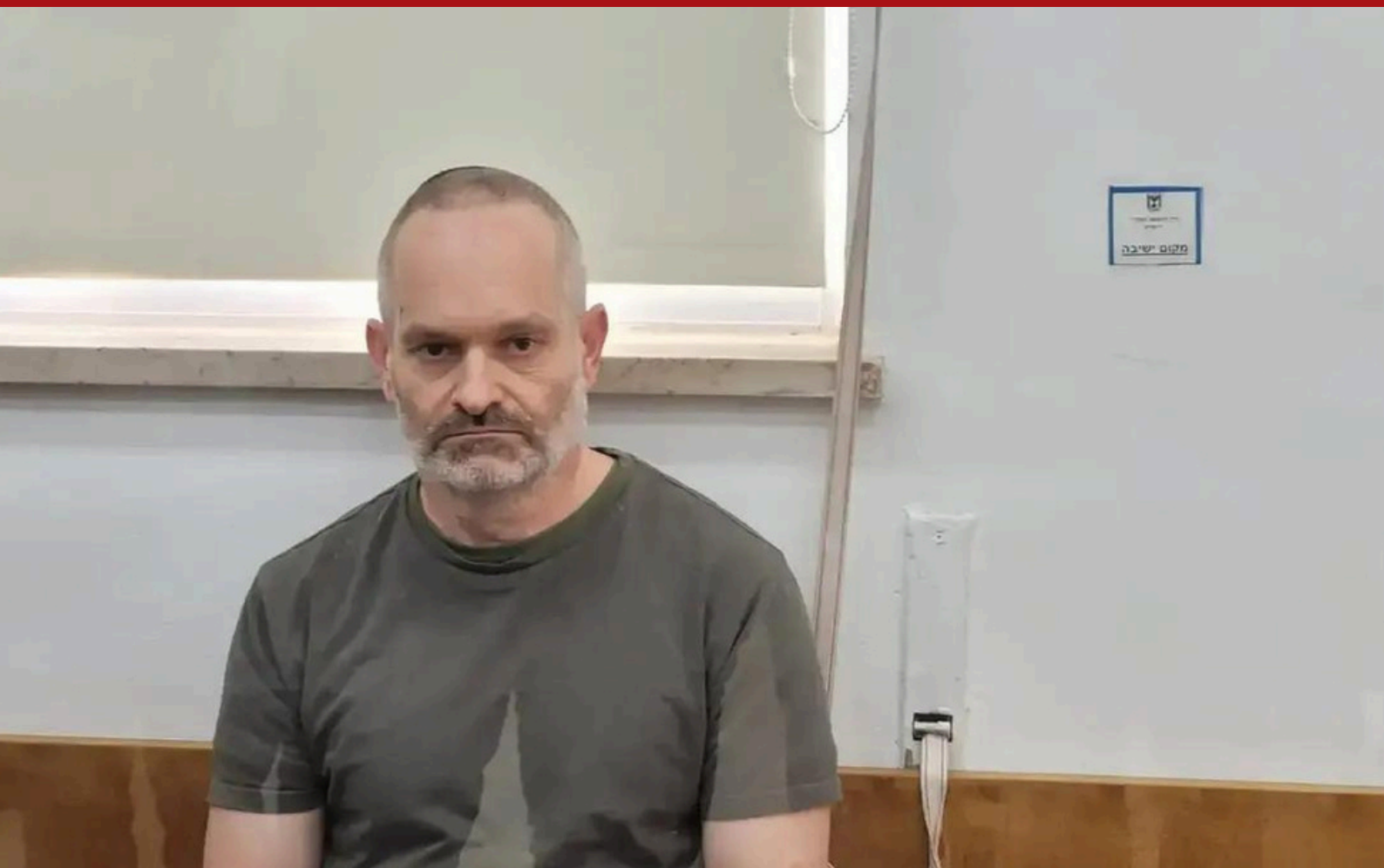

הכרעת דין

צילום: וואלה רוני כנפו

אשם - רצח בנסיבות מחמירות, בידוי ראיות, שיבוש הליכי משפט – הורשע גיא שפירא ברצח אשתו רחל אייזנשטדט לפני כ3 שנים - הכרעת הדין מבית המשפט המחוזי בירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד איילה גלברד יעקב

נגד

הנאשם

גיא שפירא
ע"י עוה"ד דוד הלוי, עידן גמליאלי

הכרעת דין

השופט א' דראל – סגן נשיא:

כתב האישום

- נגד הנאשם הוגש כתב אישום, המייחס לו ביצועה של עבירת רצח ביסוד נפשי של כוונה ובנסיונות מחמירות – עבירה לפי סעיף 301א(א)(1) ו-(7) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). הנאשם הואשם בנוסף בבידוי ראיות – עבירה לפי סעיף 238 לחוק העונשין, ובשיבוש מהלכי משפט – עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.
- מתיאור העובדות שבכתב האישום עולה כי הנאשם וגב' רחל איזנשטדט (להלן: המנוחה) נישאו בשנת 2006 ולהם ילד משותף. השלושה התגוררו בדירה במעלה אדומים. במהלך התקופה שקדמה ליום האירוע התגלע סכסוך בין הנאשם והמנוחה, והשניים העלו את האפשרות שייפרדו. יומיים לפני 19.9.2021 חלה הסלמה ביחסים בין הצדדים והתגברו הסכסוכים והוויכוחים בין הנאשם והמנוחה.
- בבוקר יום ה-19.9.2021 הוסיפו הנאשם והמנוחה לריב. באותו בוקר או אף בימים שקדמו לכך החליט הנאשם כי מוטב לו שהמנוחה לא תהיה בין החיים. בשעת בוקר לקח הנאשם

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

את הבן לבית הספר ובסמוך לשעה 09:15 שב הנאשם לדירה. באותה עת שהתה המנוחה לבד בדירה. מיד לאחר כניסתו של הנאשם ובזמן שבו השניים היו בחדר הסלון, התפתח ביניהם עימות נוסף. במהלך העימות, הניח הנאשם את ידיו על צווארה של המנוחה והחליט להמיתה. הנאשם הפיל את המנוחה ארצה על הגב, רכן מעליה והוסיף לאחוז בצווארה. הנאשם לחץ את ידיו ואצבעותיו בחוזקה על צוואר המנוחה וחנק אותה, בעוד היא נאבקת בו, שורטת אותו ומשמיעה קולות חרחור. הנאשם התבונן בפניה של המנוחה, והוסיף לחנוק אותה בכוח וללפות את צווארה משך כרבע שעה ברציפות. כל אותה עת הייתה המנוחה על הרצפה והנאשם רכון מעליה.

4. כתוצאה מהחניקה נגרם למנוחה שבר בסחוס המגן בצוואר ודימום, ונמנעה ממנה האפשרות לנשום עד למותה. לאחר שהמנוחה הפסיקה לחרחר ולשמיע קול, הוסיף הנאשם לחנוק אותה פרק זמן נוסף של כדקה עד שחדל.

5. הנאשם בדק אם יש למנוחה דופק ולאחר מכן גרר את גופתה כשעליה חלוק לחדר האמבטיה. הוא הכניס את גופתה כשהיא ערומה לתוך האמבטיה, פנה למטבח, הביא משם סכין וחתך בעזרתו חתך עמוק בפרק ידה השמאלית. מטרת הנאשם הייתה ליצור מצג שלפיו המנוחה התאבדה. המנוחה לא דיממה בעוצמה מספקת לצורך המצג שביקש הנאשם ליצור, ואז מילא הנאשם את האמבטיה במים והטביע את ראשה בתוך המים, כדי ליצור מצג שהתאבדה. הנאשם נעל את דלת האמבטיה מבחוץ.

6. אחר הדברים האלה, עלה הנאשם במדרגות הדירה ונכנס לחדרו. הוא השתתף בישיבה שעסקה בענייני עבודתו שנמשכה כשעה וחצי. בסמוך לשעה 12:00 ירד לחדר האמבטיה

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

ופתח את הדלת. הוא רוקן את המים מתוך האמבטיה, ובמקביל התקשר למוקד מגן דוד אדום ודיווח על כך שמצא את אשתו כשהיא אינה נושמת.

7. ביום 21.9.2021 גמר הנאשם אומר בליבו לשים קץ לחייו. באותו יום התחמק הנאשם מלהגיע לתחנת המשטרה כפי שהתבקש והיחידה החוקרת דיווחה עליו חב-מעצר. בשעה 18:00 לערך נהג הנאשם במהירות גבוהה ברכבו בכביש 6 לכיוון דרום, חלף על-פני מספר חסימות משטרתיות, התעלם מכריזת השוטרים לעצור ופרץ מחסום דוקרנים שלאחריו הרכב נעצר. הנאשם יצא מהרכב וירה בעצמו באקדחו האישי לעיני השוטרים.

8. טענת המאשימה היא שהנאשם גרם במעשיו בכוונה למות המנוחה והמעשה נעשה לאחר תכנון או הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמיתה, וכן כי מעשה הרצח נעשה באכזריות מיוחדת. לצד זאת נטען כי הנאשם בדה ראיות וכן עשה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת. נציין כבר עתה כי במהלך הסיכומים הבהירה באת כוח המאשימה כי המאשימה מייחסת לנאשם את החלופה השנייה בנסיבה המחמירה - שנוגעת לעשיית המעשה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית ולא דווקא את האפשרות כי מדובר במעשה מתוכנן.

תשובת הנאשם לכתב האישום

9. הנאשם לא חלק על כך שהמית את המנוחה בכוונה ומרבית העובדות הנוגעות למעשה ההמתה אינן במחלוקת. הנאשם טען כי, כבר בעת ההיכרות של בני הזוג, סבלה המנוחה ממצב נפשי בעייתי ומהתפרצויות זעם בתדירות משתנה. בשנתיים האחרונות חלה הסלמה במצבה הנפשי והתפרצויות הזעם הפכו שכיחות יותר. המנוחה טופלה בכדורים פסיכיאטריים ואף נטלה קנאביס רפואי ברישיון.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

10. נוסף על כך, נטען כי שנתיים לפני האירוע חלה דעיכה במערכת היחסים בין הנאשם לבין המנוחה. כשנה לפני האירוע הם החלו לישון בחדרים נפרדים, והיו ביניהם חיכוכים וריבים בתדירות הולכת וגוברת. המנוחה פנתה לנאשם באופן אלים מילולית, קנטרני ופוגעני, דבר שהפריע לשגרת חייו של הנאשם שמצדו השלים עם הפרידה מהמנוחה ואף חיפש דירה אחרת למגוריו לאחר סיום הקשר. בני הזוג הגיעו להסכמה על סיום מערכת היחסים ביניהם וחלוקת הרכוש המשותף.

11. הנאשם הוסיף וטען כי יומיים קודם לאירוע, ביום ו', נסעה המנוחה לים המלח. עם שובה התפרצה על הנאשם ועל בנם בשל לכלוך שהיה ברכב המשותף. החל מרגע זה ואילך פתחה המנוחה במסכת איומים, השפלות ומעשים לא ראויים כלפי הנאשם. הנאשם ניסה להתנתק מהמנוחה והלך לחדרו אך המנוחה לא הרפתה. היא שלחה לו הודעות רבות, נכנסה לחדרו ויצאה ממנו, עד שהנאשם הותיר את מכשיר הטלפון הנייד על השתק.

12. באשר ליום האירוע - בסביבות השעה שש בבוקר נכנסה המנוחה לחדרו של הנאשם וביקשה לדבר עמו. המנוחה שאלה את הנאשם אם קיבל את ההודעות ששלחה לו, והוא השיב כי הוא מתאר לעצמו מה כתוב בהודעות. המנוחה החלה בהאשמות מילוליות, הנאשם השיב לה שהוא אינו אוהב אותה יותר והם צריכים להיפרד. לאחר דברים אלו שב הנאשם לעיסוקיו והמנוחה ביקשה מהנאשם לקחת את בנם לבית הספר, ולמלא אוויר בצמיגי הרכב. מתוך רצון לפייס את המנוחה, לקח הנאשם את הבן לבית הספר ולאחר מכן מילא את האוויר.

13. עם שובו של הנאשם לדירה החלה המנוחה להתגרות בנאשם, להתפרץ לעברו מילולית, תוך שימוש בכינויי גנאי שונים בעוד הנאשם פסיבי לחלוטין. המנוחה המשיכה להתגרות, ואף החלה להכות את הנאשם בידיה. הנאשם התגונן מפניה בידיו. בשלב זה, הנאשם חש שאינו

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

יכול לשאת את הסיטואציה ולהכילה, זאת לנוכח התגרות קשה זו המצטרפת למכלול נסיבות העניין, הניח את ידיו על צווארה של המנוחה בניסיון להשתיקה והשניים נפלו ארצה. הנאשם היה במצב מעורפל והמשיך לאחוז בצווארה של המנוחה מתוך רצון להשתיקה עד שחדלה לנוע.

14. הנאשם כפר בטענה כי חנק את המנוחה במשך רבע שעה וטען שנוכח מצבו הרגשי והנפשי בעת האירוע, אין לו ידיעה מדויקת באשר למשך הזמן שבו חנק את המנוחה. לדברי הנאשם כאשר המנוחה חדלה לנוע, הוא בדק לה את הדופק וראה שאינה בחיים. הנאשם נבהל ולא ידע מה לעשות. בשלב זה הנאשם סבר כי בנו אמור לשוב מבית הספר ולא רצה שהבן יראה כך את אמו.

15. לטענת ההגנה, כבר בשלב הזה הנאשם לא רצה להוסיף לחיות אלא היה מעוניין לשים קץ לחייו, אך לא רצה שבנו הקטין יחווה מפגש עם גופות שני הוריו. הנאשם ביקש אפוא "להרוויח זמן" על מנת "לסגור קצוות" טרם ביצוע מעשה אובדני בעצמו.

16. משכך, ומאחר וידע שהמנוחה ביצעה מעשה אובדנות בעבר החליט לביים את מותה של המנוחה תוך שימוש במידע שהיה ברשותו. הנאשם לקח את המנוחה לחדר האמבטיה, חתך את פרק כף ידה מתוך מחשבה שתדמם, אך משהדבר לא קרה, שם את ראשה בתוך המים באופן שנחזה להיות טביעה. הנאשם לא חלק על כך כי לאחר מכן פנה לקיים ישיבה שנוהלה באמצעות המחשב בחדר העבודה, וטען כי ההשתתפות בישיבה הייתה ניסיון מצדו להירגע.

17. הנאשם הוסיף כי רצה לשים קץ לחייו וביצע מספר ניסיונות אובדניים: ירה לעצמו בראש, ניסה לקפוץ מרכב אמבולנס נוסע בעודו פצוע בראשו, וניסה לנתק את המכשור הרפואי בבית החולים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

18. באשר להוראות החיקוק הנאשם כפר בהתקיימות הנסיבות המחמירות וטען שמעשה ההמתה בוצע בנסיבות של אחריות מופחתת.

יריעת המחלוקת

19. נוכח האמור בתשובה, ובהמשך לכך בסיכומי הצדדים הרי שהמחלוקת בין הצדדים היא ממוקדת:

א. האם בוצע מעשה הרצח לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש כוונה להמית?

ב. האם בוצע מעשה הרצח תוך אכזריות מיוחדת?

ג. האם בוצע מעשה הרצח בנסיבות המצדיקות קביעת אחריות מופחתת?

20. ההכרעה בשאלות אלה נשענת על המסד העובדתי, שברובו מוסכם. עם זאת, כעולה מטיעוני הצדדים, נדרשות גם הכרעות עובדתיות בשאלות הבאות:

א. מה היו טיבם של היחסים בין הנאשם למנוחה עובר לאירוע?

ב. מה היו הלך רוחו ומחשבותיו של הנאשם בימים שקדמו לאירוע הרצח ועד לשלב שבו חנק את המנוחה?

ג. מה פרק הזמן שבו חנק הנאשם את המנוחה? האם הוסיף לחנוק אותה אף לאחר שמצא שאין לה דופק? האם התחולל מאבק בין בני הזוג ומה היו תחושותיה של המנוחה בעת הרצח?

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

21. מיקוד המחלוקת מאפשר להידרש לאותן ראיות שרלוונטיות להכרעה בשאלות אלה, ואכן הצדדים, המאשימה ובאי כוח הנאשם, מיקדו את הבאת הראיות ואת הטיעונים בעל-פה ובכתב לנושאים שבמחלוקת ועל-כך תודתנו.

22. נפתח אפוא בסקירת הראיות והמוצגים שנדרשים להכרעה, נקבע ממצאים עובדתיים ולאחר מכן נדון בטענות ונכריע בהן.

הראיות – מבט על

23. כאמור, בהינתן המחלוקת הממוקדת העידו לפנינו מספר מצומצם של עדים: בנותיה של המנוחה: אריאל בר, מירי בר, אופיר בר, יהודית בר, לאה בכר; קציני המשטרה יניב אוחנה ויגאל אלמליח, החוקרים מופיד גאנם ויעקוב כהן; השוטר דניס בלינקי הי"ד (שנרצח לאחר מתן עדותו ב-7.10.2023), ושני רופאים. מטעם ההגנה העידו הנאשם ומומחה מטעם ההגנה. נפרט תחילה את העדויות העיקריות שנשמעו.

עדות בנותיה של המנוחה

24. כאמור, העידו לפנינו חמש בנותיה של המנוחה. מתוך העדויות נציין את עדות הבת אריאל, בתה הבכורה של המנוחה, שהעידה על הקשר ביניהן, וכן על המארג המשפחתי. חשיבות עדותה הייתה בהתרחשויות לאחר הרצח, ובעיקר על האופן שבו דיבר הנאשם עם הבן, ועל האדישות שנהג כלפיו (עמ' 33). העדה נתבקשה לתאר את מערכת היחסים בין בני הזוג, ואת אמה. בחקירה הנגדית היא תיארה את המנוחה כ"אשה מאוד נוכחת, מאוד צבעונית, דמות שאי אפשר לפספס אותה... היא הייתה נשמעת בכל מקום ונראית בכל מקום ... מאוד דעתנית..." (עמ' 38). לדבריה האם היא זו שהכתיבה את הטון, בעוד שהנאשם היה חסר

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

עמוד שדרה (עמ' 38). היא תיארה את הנאשם - מי שלא היו לו דעות, לא היה מביע את עצמו, ונדרש ל'דחיפה' מצד המנוחה בכל צעד (עמ' 39).

25. בת נוספת, מירי בר הייתה הראשונה שהנאשם הודיע לה על מות האם בשעה 12:50 (עמ' 45). היא סיפרה על פליאתה מכך שהנאשם הצליח להירדם לאחר הרצח לשנת צהריים (עמ' 45) ועל הסתגרותו במהלך השבעה (עמ' 46). היא תיארה שיחה בין הנאשם לבין הבן, שבה אמר הנאשם לבן: "אמרתי לאמא שאני לא אוהב אותה אז היא התאבדה" ואת תגובתו של הבן שצרח, נפל על הרצפה ולא הצליח לנשום (עמ' 46). מירי תיארה את המנוחה כדומיננטית (עמ' 48), וציינה כי אמה נזקקה לקנאביס ופנתה אליה שתסייע לה בחידוש הרישיון (עמ' 50). היא הוסיפה שאמה סיפרה לה שהיא והנאשם עברו להתגורר בחדרים נפרדים כמה חודשים לפני האירוע, מבלי שהדבר תואר כמשבר (עמ' 53-54).

26. הבת, אופיר בר, סיפרה שסיימה תואר במשפטים והייתה במהלך עדותה במסגרת התמחות. היא סייעה לאם בהסדרת הפירוד מהנאשם והתכתבה איתה ביישומון "וואטס-אפ" (ת/30) לצורך ניסוח המסמך המסדיר את חלוקת הרכוש. לדבריה ההתכתבות החלה בשעה 06:55, וההודעה האחרונה שקיבלה מהמנוחה הייתה בשעה 09:13 (עמ' 62). בשיחה שהתקיימה בין המנוחה לבין העדה במהלך הבוקר, המנוחה בכתה וביקשה את סיועה של אופיר בהשלמת הליך הגירושים במהירות. המנוחה סיפרה לה שהנאשם אמר שאינו אוהב אותה וכן ביקשה ממנה לדאוג לבן. מספר שעות לאחר מכן, קיבלה הודעה מאחותה שהאם נפטרה (עמ' 66). לדברי העדה הנאשם סיפר לה מה שהיה, ועל כך שהאם סגרה את עצמה באמבטיה וכי פתח את הדלת בעזרת מברג (עמ' 69).

עדויות השוטרים והחוקרים

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

27. חלק מאנשי המשטרה שנטלו חלק בחקירה הובאו לעדות. אחד מהם היה רפ"ק יניב אוחנה, שגבה את אמרת הנאשם בבית החולים מ-2.10.2021 (ת/4), וכן ערך מזכר מ-29.9.2021 (ת/11א) מזכר מ-26.9.2021 (ת/11ב') ומזכר מ-19.10.2021.

28. הוא היה הממונה על החקירה, וקיבל את הטיפול באירוע בערב חג סוכות (עמ' 108), וזאת לאחר שעלה חשד כי מותה של המנוחה לא נגרם כתוצאה מהתאבדות (עמ' 110). בפתח עדותו הוא תיאר את שאירע עובר למעצרו של הנאשם, את ניסיון ההימלטות של הנאשם, המרדף של השוטרים אחריו, ואת הירי שירה בעצמו מול עיני השוטרים (עמ' 110).

29. העד תיאר את שהות הנאשם בבית החולים ואת הפיקוח הצמוד שהוצב על הנאשם באמצעות שוטרי סיוור. הוא פרט לגבי שיחת עדכון שערך עם הסנגור, עו"ד גמליאלי, לגבי המצב הרפואי, ואישר שאמר לסנגור שאין כוונה לחקור את הנאשם במהלך ערב החג והחג. בערב החג התקשר אליו שוטר הסיוור, דניס בלנקי הי"ד, אמר לו שהנאשם התעורר והוא ממלמל דברים ברוסית (עמ' 113). דניס סיפר לרפ"ק אוחנה שהנאשם אמר שהוא רוצה להתאבד ומצטער שרצח את אשתו. העד הנחה את דניס לעצור ולא להמשיך בשיחה ואם הנאשם יאמר דבר מה נוסף הורה לדניס לפתוח את המצלמה ולתעד. רפ"ק אוחנה החליט לשלוח חוקר כדי לחקור את הנאשם באותו ערב למרות מה שסוכם עם הסנגור, והודיע על כך לסנגור. הסנגור מסר לו שישלח סנגור אחר לייעץ לנאשם ואכן כך היה (עמ' 114).

30. לאחר מכן התייחס העד לחקירה השנייה מ-2.10.2021. החקירה נערכה בבית החולים ותועדה. הוא הגיע לבית החולים בלוויית החוקר יעקב כהן, פגש את הסנגור, שנתן ייעוץ לנאשם ולאחר מכן ברר עם הרופא שטיפל בנאשם ועם מנהל המשמרת, שהנאשם אינו תחת השפעה של תרופות, וניתן לחקור אותו (עמ' 115). העד לא תעד את השיחה עם הרופא במזכר (עמ' 116).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

31. במסגרת עדותו הראשית נדון מזכר שערך לאחר הגשת כתב האישום, שבו תיעד מפגש נוסף עם הנאשם, בעת שביקר בבית החולים, לצורך עריכת ביקורת על שוטרי הסיור, ואז שוחח עם הנאשם. השיחה לא תועדה בזמן אמת אלא באיחור ניכר, לפי בקשת הפרקליטות. מאחר והמאשימה אינה מבקשת להסתמך על הדברים אין צורך להרחיב על שנאמר בה ולהידרש לשאלת דרך התיעוד של פעולת החקירה.
32. חוקר נוסף שהעיד, היה **מופיד גאנב**, הוא זה שנשלח לחקור את הנאשם בבית החולים, מיד כשהנאשם התעורר ופתח בשיחה עם שוטר הסיור. מופיד נשאל לגבי האופן שבו נערכה החקירה.
33. המאשימה הביאה לעדות גם את השוטר **דניס בלינקי** - שוטר הסיור ששמע את דברי הנאשם מיד לכהתעוררו, ודיווח על כך לרפ"ק יניב אוחנה. בהודעתו (ת/51) הוא תיאר את השיחה שקיים עם הנאשם ברוסית בבית החולים, שבה אמר לו הנאשם "אני רציתי למות", וכן "אני רצחתי את אשתי". לדבריו הוא שאל את הנאשם מדוע רצה את אשתו והנאשם השיב: "כי היא רצתה להתגרש ממני". הוא הוסיף ששאל את הנאשם איך בוצע הרצח והנאשם השיב שחנק את המנוחה, ואז הפסיק את השיחה והתקשר ליניב אוחנה. לפי הנחיית אוחנה הוא תעד את הדברים הנוספים בסרטון שבו אמר הנאשם כי חנק את המנוחה בידיו, שהוא מצטער וכי הסיבה למעשיו: "היא רצתה להשאיר אותי בלי כלום" (ת/52).
34. דניס סיפר על הדברים בעדותו: "אחרי אחד הפעמים הוא התחיל להגיד לי משהו, איך הוא אמר בדיוק את המילים שלו בדיוק אני לא זוכר. אבל אני זוכר את תוכן הדברים הכללי כאילו... שהוא אומר: אני רציתי למות, עשיתי טעות חיי, רצחתי את אשתי..." (עמ' 211).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

לאחר שזכרוננו רוענן הוא הוסיף שהנאשם אמר לו בתשובה לשאלה מדוע רצה למות את התשובה "כי היא רצתה להתגרש ממני" (עמ' 211).

חוות הדעת הפתולוגית

35. המאשימה הגישה חוות דעת של מומחה לרפואה משפטית, ד"ר ריקרדו נחמן (ת/26). מסקנה המומחה בחוות הדעת הייתה שמות המנוחה הוא תוצאה של תשניק מכני, כתוצאה מלחץ על הצוואר, וכי נמצאו שטפי דם בזרועות ובאמה שאותם ייחס לניסיונות של המנוחה להתגונן בפני תקיפה. מכל מקום, ממצאיו תואמים את גרסת הנאשם וקשה ללמוד מהם על ממצא ברור באשר למשך הזמן.

גרסאות הנאשם

36. הנאשם מסר מספר גרסאות ולהלן נפרט אותן לפי הסדר הכרונולוגי, תוך התייחסות לעיקרי דבריו בשים לב ליריעת המחלוקת.

השיחה של הנאשם למוקד מד"א (ת/8)

37. תיאור ראשון של האירוע מפי הנאשם נמסר למד"א. הנאשם אמר בשיחה כי מצא את אשתו באמבטיה והיא אינה נושמת. מד"א מסרה כי קיבלה את הדיווח בשעה 12:25, והדיווח למשטרה היה בשעה 12:55 (ת/23). בדיווח של מד"א תוארה גרסת הנאשם כי יצא מהבית בשעה 08:30, חזר, פתח את הדלת, ומצא את אשתו באמבטיה.

הודעת הנאשם מ-21.9.2021 – בשעה 13:38 (ת/1)

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

38. הגרסה הראשונה שנתן הנאשם במשטרה (ת/1) נמסרה ביום הרצח בשעה 13:38 בדירתם של בני הזוג. הנאשם עסק באותו שלב ביצירת מצג שלפיו המנוחה התאבדה ותאר כי הוא והמנוחה רבו במהלך סוף השבוע, לאחר שהחליטו להתגרש, והמנוחה הטיחה בו שהרס את חייה. בשעה 09:30 באותו בוקר הוא חזר הביתה, לאחר שלקח את הבן לבית הספר, הם רבו שוב, הוא החל לעבוד וקיים שיחות עם מקום העבודה. לאחר השעה 12:00 ירד למטה, הלך לשירותים וראה את האור דולק (באמבטיה), כשהדלת סגורה מבפנים. הוא דפק וצעק אך הדלת הייתה נעולה. הוא פתח את הדלת בעזרת מטבע, מצא את המנוחה והתקשר למד"א.

39. הנאשם נשאל על מצבה הרפואי והנפשי של המנוחה. הוא ציין שהייתה משוחזת מדי פעם עם פסיכולוג, נעזרת בגראס רפואי בשל בעיות רפואיות, וכן אמר שנראה לו שהיה "רשום שם PTSD".

הדברים שאמר הנאשם לשוטר דניס בלנקי מ-27.9.21 (ת/51, ת/52)
40. דברים אלה נאמרו בעת שהנאשם היה מאושפז לאחר שנמלט מהמשטרה וירה בעצמו. בין הנאשם לבין דניס בלנקי – אחד השוטרים ששמר עליו התפתחה שיחה.

41. דניס פרט את דברי הנאשם בהודעתו (ת/51) ובסרטון שהסריט (ת/52). הדברים שאמר הנאשם היו "אני רציתי למות", וכן "אני רצחתי את אשתי". הנאשם נשאל על ידי דניס מדוע רצה את אשתו והנאשם השיב: "כי היא רצתה להתגרש ממני". הנאשם תאר לפני דניס כי חנק את המנוחה, וחזר על כך שחנק אותה גם בעת שהוסרט על ידי דניס לפי הנחיית רפ"ק יניב אוחנה. הנאשם הוסיף שהוא מצטער וחזר על הסיבה: "היא רצתה להשאיר אותי בלי כלום" (ת/52).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

חקירת הנאשם בבית החולים סורוקה ב-28.9.2021 בשעה 00:00 (3/ת)
42. השיחה בין הנאשם לבין דניס הביאה לשינוי ההחלטה של היחידה החוקרת שלא לחקור את הנאשם במהלך ערב החג והחג - החלטה שבה עודכן הסנגור. לאחר שרפ"ק אוחנה קיבל את ההחלטה לערוך חקירה באופן מיידי ומינה את החוקר מופיד גאנם לבצעה, נדונה ההיוועצות בין הנאשם לבין סנגורו, עו"ד עידן גמליאלי. עו"ד גמליאלי שוחח עם הנאשם טלפונית וכן דאג לכך שעורך דין אחר מטעם הסנגוריה הציבורית, עו"ד אילן אמויאל, יפגוש את הנאשם לפני החקירה (3/ת ד').

43. בחקירה, שתועדה (הסרטון, התמליל - 3/ת ג'), הנאשם הודה שרצח את אשתו בחניקה בשעה 09:30 בסלון הבית, הכניס אותה לאמבטיה, כדי לטשטש ראיות, וחתך את ידה.

44. במהלך החקירה נשאל הנאשם על-ידי החוקר: "מתי תכננת לרצוח את רחל?". הוא השיב לכך "בשש" ולאחר מכן הוסיף "בבוקר". תשובתו לשאלה "למה בשש בבוקר?" הייתה: "פתאום רבנו, התעוררנו ורבנו" (ש' 140-157 לתמליל החקירה). בהמשך לאמירת הדברים, לאחר שנשאל איך תכנן לרצוח את המנוחה ביקש הנאשם מהחוקר לעזוב אותו, והחקירה נפסקה.

חקירת הנאשם בבית החולים סורוקה ב-2.10.2021 בשעה 08:30 (4/ת)
45. זו חקירתו המקיפה הראשונה של הנאשם. חקירה זו הוסרטה ותומללה (התמליל - 4/ת ג'). היא נערכה לאחר שהנאשם נועץ בעורך דינו, עידן גמליאלי.

46. כבר בפתח החקירה נשאל הנאשם מתי "גמלה בליבך ההחלטה לרצוח את אשתך?". הנאשם השיב לכך "שאף פעם לא הייתה החלטה כזו" (ש' 64-65). לאחר מכן הוא תאר את אירועי הבוקר, את הריב שהחל מספר ימים קודם לכן, ואת דרישותיה של המנוחה, שהנאשם יישא

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

בתשלום החזר שתי 'המשכנתאות' וכך הלאה. לדבריו השניים התגוררו בחדרים נפרדים, כשנה לפני האירוע, ובסמוך לאותו יום התקיים שיח באמצעות הודעות ביישומון וואטס-אפ וצרחות דרך הקירות. הוא סיפר שהמנוחה ביקשה שיתן לה את המחסנית של האקדח (ש' 153), אך הוא ראה בכך דרישה לא הגיונית. הוא קם בשעה 06:00 וניסה להתרחק, להיות בשקט, בעת שהמנוחה צעקה. הנאשם לקח את הבן לבית הספר, ולאחר מכן מילא אוויר בגלגלי הרכב (לפי דרישת המנוחה). הוא חזר הביתה בשעה 09:30.

47. לדברי הנאשם, בעת ששב הביתה, הייתה המנוחה בסלון, כשהיא לבושה בחלוק אמבטיה, והתנפלה עליו שוב, "במכות לא חזקות" (ש' 268) וסטרה לו עם הידיים (ש' 283-288). את המשך הדברים הוא תאר כך:

"ח': מה זה המכות מה הם כללו?

נ': זהו שאני לא זוכר מה היא ניסתה להגיד... מאיפה זה הגיע עכשיו, ואז באותו רגע אני ניסיתי לתפוס אותה.. לתפוס אותה בידיים... להרחיק אותה עם הידיים ככה... לכיוון הצוואר.

ח': תפסת אותה עם מהצוואר עם שתי הידיים?
נ': כן... " (ש' 293-312).

48. הנאשם הדגים את התנועות, וכיצד תפס את צווארה של המנוחה. לאחר שנפלה על הרצפה, הוא המשיך לחנוק אותה והיה מעליה (ש' 387-390). באותו שלב הנאשם נשאל לפרטים נוספים וענה שהוא "מאמין שאנחנו התגלגלנו..." (ש' 393). אמירה זו הביאה את רפ"ק אוחנה לומר לו שהתיק "סגור", ולציין כי "אני יותר אפילו מכבד אותך בעובדה שאתה דואג לבן שלך", ולהבטיח לנאשם שהבן "יראה את הטפסים" ולכן, ביקש מהנאשם "אל תתחיל

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

- לזגוג לי עכשיו, בסדר? (ש' 406). לאחר מכן, הנאשם אישר שתפס את המנוחה, הפיל אותה לרצפה והמשיך לחנוק אותה (ש' 414-422).
49. הנאשם נשאל לפרק הזמן שבו חנק את המנוחה והשיב שאינו זוכר. כאשר התבקש להעריך את פרק הזמן הוא השיב "מספיק זמן כדי שהיא תהיה בלי... בלי דופק" (ש' 426), וכאשר התבקש להבהיר את התשובה הוא הוסיף: "כי אני בדקתי אחר כך" (ש' 428).
50. הוא תאר שהמנוחה ניסתה להתנגד. תשובתו לשאלה מה עשתה הייתה: "ניסתה להזיז את הידיים", ובהמשך הבהיר: "היא ניסתה להתנגד אבל אני הייתי יותר חזק" (ש' 506).
51. כאשר נשאל אם באותו רגע חשב על-כך שהוא הולך להרוג אותה, הוא השיב: "באותו רגע אני רק רציתי להשתיק אותה" (ש' 519). יחד עם זאת, כאשר הוא נשאל 'רצית לגמור אותה?', הוא השיב לכך בחיוב (ש' 545).
52. הנאשם התבקש להעריך את פרק הזמן עד שהרגיש שהמנוחה הפסיקה לפרפר ולהתנגד: "מהרגע שהתחלת יש פרק זמן שבהתחלה יש את ההתנגדות הפיזית אחר כך נחלשת אחר כך נגמרת, הערכה". הערכתו הייתה כי המדובר ב"משהו כמו רבע שעה" (ש' 573), עד ששחרר את הידיים מהצוואר (ש' 591-592). הנאשם סיפר כי לאחר מכן הרים את המנוחה, ולקח את גופתה לאמבטיה, כשהיא עדיין לבושה, אך עד שהגיעו לחדר האמבטיה, החלוק ירד. הוא מילא את האמבטיה מים, הכניס את המנוחה שכובה על הגב, וניסה "לעשות שזה יראה כמו התאבדות" (ש' 667). הנאשם אמר שתכנן להתאבד בעצמו, והיה זקוק לזמן כדי להיפרד וכדי ל"סגור את העניינים שלי" (ש' 679). לאחר מכן, הנאשם פנה למטבח, נטל סכין, וחתך באמצעותו את ידה של המנוחה, בכוונה "שיצא דם וזה יראה כמו התאבדות" (ש' 777). הנאשם ניסה להטביע את המנוחה במי האמבטיה (ש' 897). הוא פנה לחדרו,

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

קיים פגישת עבודה ולאחר שהסתיימה המשיך לעבוד ולסגור "עוד כמה דברים" עד לשעה 12:00, ואז הזעיק עזרה. את הנעילה של הדלת באמבטיה, פתח הנאשם לדבריו עם מטבע של עשר אגורות (ש' 1143).

53. בהמשך החקירה, עלתה שוב שאלת המניע לרצח המנוחה. הנאשם נשאל מה גרם לו לחנוק את המנוחה. הוא השיב "זה היה גם אמממ היה גם פתאומי כזה גם חשבתי שזה.. חשבתי שאני עשיתי משהו טוב ו... ו.... וגם ממש לא מגיע לי את זה. אני רציתי להתרחק (ש' 2081-2085) ... להרחיק אותה..." (ש' 2087). הוא השיב לשאלה מה רצה?, את התשובה "רציתי...שתתוק." (ש' 2094). וכך היו חילופי הדברים לאחר מכן:

"ח': מה כוונה תשתוק? בשביל להשתיק בן אדם יש הרבה דרכים... לחנוק בן אדם זה אחד הדרכים האלה... מה זה תשתוק? מה אתה מתכוון שתשתוק? שתשתוק לנצח? לשתוק לרגע? למה" תגדיר, תהיה אמיתי. הנה אני יתן לך כמה שניות קח אוויר, תגיד לי.

נ': באותה... באותו רגע רציתי שהיא תשתוק ועשיתי טעות.

ח': תשתוק באיזה מובן?

נ': במובן של אממ שתצא מהחיים שלי.

ח': לגמרי כאילו? לנצח למה?

נ': לנצח כן... (ש' 2104-2092).

54. הנאשם אישר שברגע שחנק את המנוחה רצה להרוג אותה (ש' 2116) ובלשונו "רציתי להשתיק אותה רציתי להרחיק אותה מהחיים שלי... רציתי היא תמות" (ש' 2135-2133).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

הוא הוסיף כי המשיך לחנוק את המנוחה אף לאחר ששמע אותה מחרחרת, ושחרר את הידיים רק לאחר שהפסיקה.

55. הנאשם נשאל האם בעת שלחץ על צווארה של המנוחה הסתכל לה בפנים. הוא השיב בחיוב, והוסיף שראה "פחד", ולאחר מכן אמר "בעתה פחד" וכי שמע אותה מחרחרת והמשיך ללחוץ על אף שהייתה מחרחרת עד שהיא הפסיקה (ש' 2184-2166).

56. הוא העריך שוב את פרק הזמן ברבע שעה (ש' 2193), אך הבהיר שהמשיך לאחוז בצוואר גם לאחר שהפסיקה לחרחר "עוד קצת" (ש' 2200). הוא אישר את ההנחה שהוצגה לו, שאדם יכול להיוותר ללא נשימה חמש דקות, וכפועל יוצא מכך, המשיך לאחוז בצווארה עשר דקות לאחר שהפסיקה (ש' 2217-2205). הוא הסביר שהמתין עוד דקה לאחר שהפסיקה לחרחר כדי לוודא שהיא מתה (ש' 2223-2222).

השחזור שערך הנאשם

57. הנאשם ערך שחזור, ובמסגרתו התייחס לדברים שונים שעלו בחקירות הקודמות. בין הדברים שאמר היו כי לחץ על צווארה של המנוחה משך 10 דקות, וכי לאחר מכן ראה שהיא לא זזה ולא מחרחרת.

חקירת הנאשם במשטרה ב-4.10.2021 בשעה 17:08 (ת/5)

58. חקירה זו נעשתה על רקע הפער בין הגרסה הראשונה לגרסה השנייה בכל הנוגע לתכנון הרצח. הוצג לנאשם שבחקירה הראשונה הוא אמר שתכנן לרצוח את המנוחה בשעה שש בבוקר, ואף הסביר מדוע נקב בשעה שש. הנאשם השיב לכך כי:

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

"אני לא זוכר את זה אבל (כמה מלים לא ברורות), יכול להיות שעברו בי מחשבות מדי פעם שאני לא רוצה אותה בחיים שלי, אני רוצה חיים טובים" (ש' 37-39).

59. לאחר מכן הנאשם הסביר שמדובר במחשבות שחלפו במוחו "מדי פעם כאילו בימים האחרונים, כן? אבל תכנון לא היה" (ש' 46). תיאור אותן מחשבות היה: "זה מחשבות לא פשוטות ש... שאם אחד מאיתנו לא היה בחיים זה יפתור הרבה בעיות בשבילי ואם אנחנו נתאבד, אז גם יפתור הרבה בעיות. זה הרבה מאוד מחשבות..." (ש' 103-106). לדבריו המחשבות הסתובבו במוחו ביומיים האחרונים אך לא הייתה שום החלטה שעדיף שאשתו לא תהיה בין החיים אלא "זה היה משהו רגעי" (ש' 116). הנאשם לא זכר את שיחתו הראשונה עם החוקר, שבה הזכיר את השעה שש בבוקר.

60. הנאשם נשאל על ידי החוקר כיצד אדם שרוצח את אשתו עולה לעבוד כאילו כלום לא קרה ומשתתף בישיבה באמצעות יישומון זום עם אנשים אחרים. הנאשם הסביר כי "באותו הרגע הייתי מאוד קר רוח נכון" (ש' 175-177).

61. בהמשך החקירה שבה ונזכרה השעה שש בבוקר. הנאשם הבהיר כי "שש בבוקר היו מחשבות, או קיי? תכנון לא היה" (ש' 220), והמחשבות שהיו הן "שאחד משנינו, שאם אחד משנינו לא יהיה בעולם אז זה... על השני, אני... זה יקל עלי... [שאם אחד משנינו לא יהיה בעולם הזה], זה יקל על השני" (ש' 231-232), אך "בין מחשבות לבין תכנון ולבין ביצוע יש הרבה הבדל" (ש' 235).

עדות הנאשם בבית המשפט

62. הנאשם פתח את עדותו בתיאור קורות חייו, עלייתו לארץ בשנת 1991, לימודי מחשבים, ושירותו בצבא בסדר ובמילואים כמודיע נפגעים. הנאשם הכיר את המנוחה בשנים 2005-

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

2004. הוא תאר אותה כ'היפך הגמור ממני', אשה אקטיבית, פתוחה, בטוחה בעצמה, ונמצאת תמיד במרכז העניינים בעוד הוא סגור, מופנם וביישן. באשר למצב בריאותה של המנוחה - הנאשם ציין כי לא הייתה בעיה נראית לעין, היא נזקקה לגראס כדי להרגיע את עצמה, ובסך הכל הייתה אדם רגוע. יחד עם זאת הוא הגדיר אותה כמי שסבלה מסף תסכול נמוך. בשנתיים האחרונות, המצב השתנה ובני הזוג החלו רבים בתדירות גבוהה יותר, עברו להתגורר בחדרים נפרדים, אך המשיכו להתווכח ולריב, בעיקר ביזמתה.

63. יומיים לפני האירוע, ביום ששי, 17.9.2021, המנוחה נסעה לים המלח, וכשחזרה התלוננה על כך שהבית אינו מסודר, הרכב מלוכלך ונדלקה הנורה המתריעה על לחץ אוויר נמוך בגלגלי הרכב. כל זאת, למרות שהנאשם עשה סדר בבית וניקה, כדי לרצותה. הנאשם עלה לחדרו, אך המנוחה המשיכה לצעוק ולקלל, ומדי פעם התפרצה לחדרו. בערב הוא סגר את הדלת כי לא רצה לשמוע את צעקותיה, ואז התחילה לשגר הודעות וואטס-אפ עד שהפסיק להתייחס אליהן. במוצאי שבת המנוחה ביקשה ממנו, שייפרדו והוא יעזוב את הבית. הוא הסכים.

64. ביום האירוע, בסביבות השעה שש בבוקר, הנאשם קם והחל לעבוד במחשב, וכך גם המנוחה. בסביבות השעות 06:00-07:00 המנוחה רצתה שידברו וכי יערכו הסכם גירושין. היא כתבה נוסח שלא נראה לנאשם הגיוני אך בשל כך שלא היה לו כוח להתווכח, הסכים לנוסח. בסביבות השעה 08:30, בני הזוג שוחחו עם בנם וסיפרו לו שהחליטו להיפרד, כאשר הבן מגיב בכי. בשעה 08:30 ביקשה המנוחה מהנאשם שייקח את הבן לבית הספר. הנאשם לקח אותו ומשם נסע לתחנת דלק כדי למלא אוויר בצמיגי הרכב. הנאשם חזר אל הבית בשעה 09:30 לערך.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

65. לפי עדותו הוא נכנס ושם את התיק בצד. הוא רצה לעלות לחדרו כדי להמשיך לעבוד אך המנוחה ירדה במדרגות לאחר שהתקלחה, לבושה בחלוק, והתנפלה עליו בצעקות וקללות. היא החלה להכות אותו ולתת לו סטירות - לראשונה בחייהם המשותפים.

66. את ההמשך הוא תאר כך:

" זה היה רגע, לא יודע משהו, משהו קרה, כאילו נשבר אצלי. אני לא, לא יכול להסביר את זה אבל אני כל כך רציתי שקט. לא רציתי לשמוע אותה, לא רציתי שום דבר. אני לא זוכר איך זה קרה אבל אני ראיתי את עצמי תופס אותה בגרון ו, ומנסה, לא רציתי לשמוע אותה אז תפסתי אותה בגרון ו, וכנראה התחלתי לחנוק אותה. אני מאמין שממש כמעט מיד היא נפלה. אני לא יודע למה היא נפלה אבל היא נפלה ואני נפלתי עליה והמשכתי להחזיק בצוואר ו, ואני לא יודע כמה זמן זה נמשך ואני, היתה לי תחושה שזה אפילו לא אני שאני מסתכל על עצמי מהצד ומישהו אחר עושה את זה. היתה לי הרגשה כזאת שאני, כאילו אין הרגשה שאני לא שולט בעצמי. שזה פשוט קורה ו, וזה קרה וזה נמשך לא יודע כמה זמן ובסוף כבר ראיתי שהיא כבר לא מדברת ולא מנסה להגיד שום דבר אז הרפיתי את הידיים ו, ואז ראיתי שהיא לא זזה ולא מדברת. אז בדקתי את הדופק, ככה ראיתי בסרטים שבודקים דופק. לא ידעתי מאיזה צד לבדוק בדקתי בצוואר משני הצדדים. לא, לא ראיתי דופק. ואז חשבתי מה, מה אני הולך לעשות. אני מיד חשבתי שאני לא, על מה שעשיתי ואני לא, לא רוצה לחיות במצב כזה. אני רציתי להתאבד ואז חשבתי על איתי ש, שבצהרים הוא צריך לחזור מבית ספר ואז מה יהיה. הוא יגלה אבא שלו ואמא שלו בסלון מתים, זה לא משהו שרציתי שהוא יחוה וגם אני חשבתי שאני צריך עוד, עוד זמן, עוד זמן כדי לסיים את העניינים. לחלק, לחלק רכוש, לכתוב צוואה. יש לי התחייבויות קודמות לכל מיני, באתר אינטרנט שאני שותף עם מישהו, צריך לחשוב גם על זה אז חשבתי אני צריך עוד, עוד קצת זמן כדי לסיים את העניינים האלה ואז חשבתי איך אני יוצא מהמצב הזה. איך אני מוצא לעצמי עוד כמה ימים והחלטתי לביים את ההתאבדות של רחל. ידעתי שיש לה סימנים בידיים שכבר היא ניסתה לחתוך ורידים בעבר. חשבתי שאם אני אעשה את זה, אז זה ייתן סוג של, זה ייראה לפחות בשלב הראשון יחסית אמין ואז זה ייתן לי קצת זמן כדי לסיים את ה, את כל מה שרציתי לסיים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

אז אני הכנסתי את, דחפתי את רחל. הכנסתי אותה לאמבטיה. לא היה קל.

ש. באיזה מצב היית באותו זמן?

ת. הייתי די באפיסת כוחות, אני הייתי במצב נפשי, עשיתי הכל על אוטומט כמו ש, כמו שאמרתי. לא, כאילו דבר ראשון שעלה לי בראש עשיתי. לא חשבתי על תכנון ולא חשבתי על מה יהיה בסוף, רק רציתי, חשבתי שאני צריך קצת זמן אז ניסיתי להרוויח קצת זמן ו, פיזית הייתי ממש במצב, הייתי תשוש. בקושי הצלחתי לעשות את זה, בקושי הצלחתי להכניס אותה לאמבטיה ולקחתי סכין שמצאתי במטבח וחתכתי לה את היד ו, ו, אז ראיתי שלא יוצא דם.

כל הזמן שואלים אותי אם אני תכננתי את זה, אז כמובן שלא תכננתי את זה ו, אז לא יצא דם. אז אני מילאתי את האמבטיה במים וניסיתי ככה ללחוץ על החזה של רחל כדי שזה אולי יפעיל את הלב ואיכשהו יצא קצת דם, זה יראה קצת יותר אמיתי.

בסוף סגרתי את הדלת של האמבטיה מבחוץ עם ה, היה אפשר לסגור את זה מבחוץ עם איזה מטבע כזה. אני לא יודע למה עשיתי את זה גם. אז הייתי ממש תשוש ועייף כאילו רועד. שטפתי את הפנים ורציתי להירגע. רציתי לחשוב מה אני עושה הלאה. אז עליתי לחדר עבודה ו, עוד פעם הלכתי לשבת מול המחשב. גם בזמן הזה, בסביבות עשר ורבע גם התחילה פגישת עבודה בזום בעבודה שלי אז השתתפתי בפגישה. לא באמת השתתפתי זה היה בלי מצלמה ולא הייתי צריך לדבר הרבה. אני בסוף אמרתי כמה מילים ואז כבר התחלתי לכתוב את הצוואה והתחלתי לחשוב מה אני עושה ו, ואיזה קצוות צריך לסגור, מה צריך לעשות.

בסביבות 12 פתאום, טוב הבנתי שצריך לעשות משהו כי [הבן] צריך להגיע מבית ספר עוד מעט. אז או שאני, או שאני לא יודע בורח מהבית ו, ומשאר אותה כמו שזה או שאני עושה משהו אחר. אז החלטתי שאני, שאני אמשיך עם עניין של ביום של התאבדות אז ירדתי לאמבטיה ופתחתי את הדלת עוד פעם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

הסתכלתי. ראיתי את רחל מתה ופתאום קיבלתי כזה בום, פתאום הבנתי מה, מה אני עשיתי בעצם ו, אז התקשרתי למד"א ואמרתי שאני מצאתי את אשתי באמבטיה מתה ו, והם אמרו לי להוציא אותה מהאמבטיה. לעשות לה החייאה ולא, לא הצלחתי להוציא אותה פיזית. היה לי קשה ואז, אז מהמוקד היא אמרה לי טוב תחפש שכנים שיעזרו לך אז התחלתי לדפוק לשכנים. השכנים ממול א היו אז ירדתי קומה אחת ודפקתי לשכנים אחרים והם כן היו בבית. לא הכרתי אותם. כנראה הם היו חדשים, לא ראיתי אותם. אמרתי להם שאני עם מד"א בטלפון שאני צריך עזרה ו, והם באו ועזרו לי להוציא את רחל מהאמבטיה ואז היא, כבר הגיע גם, הגיע אמבולנס והגיע מישהו מעזרה ראשונה ו, אחרי זה כנראה מד"א הזעיקה את המשטרה והתחילה להגיע גם משטרה ו, וכך זה נמשך... " (עמ' 326-328).

67. בהמשך העדות הוא תאר את האירועים שאירעו לאחר מכן, ניסיונותיו להתאבד, הסידורים שעשה, והנסיעה למצפה רמון.

68. בהתייחסו לחקירה הראשונה, הוא אמר שאינו זוכר מה אמר שם, וכי אכן פגש עורך דין, שאינו עורך הדין שלו. הוא הבהיר שאינו יכול לחשוב למה התכוון כאשר אמר דברים מסוימים, וכי הדברים אינם הגיוניים. הוא התייחס בין היתר לאמירה המיוחסת לו שתכנן לרצוח את המנוחה בשעה שש וההסבר שנתן לאמירה זו הוא ש"אני די בטוח שאני התכוונתי להגיד שרבנו בשעה שש ולא שאני תכננתי משהו בשעה שש, ולא תכננתי שום דבר" (עמ' 333).

69. בחקירה הנגדית נשאל הנאשם על אירועי הימים שלפני הרצח ועל אותו בוקר. בהתייחסו למסמך שעליו חתם, שבו ויתר על כל הרכוש, הוא השיב כי לא כעס על המנוחה, אלא על הבת אופיר שניסחה את המסמך (עמ' 350).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

70. באשר לדברים שאמר לחוקר דניס, הוא אישר שהגיוני שאמר לו שהוא מצטער ושעשה את טעות חייו. באת כוח המאשימה עימתה את הנאשם עם הדברים הראשונים שאמר לדניס – כי רצה למות ושרצה את המנוחה – ושאלה אותו אם נכון שבאותו רגע ביקש לנקות את המצפון והוא השיב שהוא מאמין שכן, וכי לא היו דברים אחרים שחשב עליהם אלא על האירוע ועל מה שקרה (עמ' 357-358).

71. במהלך החקירה הנגדית טען הנאשם שסבר שהחוקר מופיד, החוקר שחקר אותו בחקירה הראשונית, הוא עורך דין. עם זאת, לאחר שהוצג לו שהדברים אינם מתיישבים עם תיעוד החקירה הוא סייג מעט את דבריו ואמר שלא אמר זאת אלא שלא היה בטוח וחשב שאולי זה עורך דין, וזאת בשל המצב המעורפל שבו שהה (עמ' 362-363).

72. הנאשם אישר כי הדברים שאמר בחקירות המאוחרות יותר היו דברי אמת וכי התייחס לשאלות שנשאל. אף שהנאשם אישר שקרא את הדברים הוא הסתייג ואמר שזה שקרא לא אומר שקרא כל שורה ולא שהבין את מה שכתוב, אלא רצה ש"כל הסיפור הזה ייגמר". הוא השיב לשאלה מדוע קרא כי "אני בן אדם צייתן ואם מבקשים ממני לקרוא אז אני מנסה לקרוא" (עמ' 366-367). תשובתו לשאלה אם מבחינתו סיפר את האמת הייתה "אני מקווה כן" והוסיף "אני סיפרתי שאני הרגתי את רחל ושאני חנקתי אותה וזו האמת" (עמ' 367).

73. הנאשם נשאל על הדברים שאמר בהודעה ת/4. הוא אישר כי קרא את ההודעה ושאל לו טענות כלפי החוקרים וכי תיקן מילה אחת. הוא אף הניח כי הדברים שנרשמו משקפים את מה שאמר ואין לו טענות לחוקרים (עמ' 371-372). בהמשך הוא הסתייג מכך ואמר את הדברים הבאים: "אני השתדלתי לתת להם פרטים שהם ביקשו. לא תמיד עכשיו כשאני קורא את זה אני מסכים עם מה שאני אמרתי. יכול להיות שאמרתי דבר רק כדי לרצות אותם וכדי, כמו רבע שעה, שזה סתם זרקתי מספר..." (עמ' 372).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

74. הנאשם תאר בעדותו שהמשיך להנוק את המנוחה גם כאשר רכן מעליה ואמר "המשכתי להחזיק אותה, כן", והבהיר כי המשיך ללחוץ עם ידיו על הצוואר שלה תוך שהוא מאשר שלחץ זמן מספיק כדי שתהיה בלי דופק (עמ' 377).

75. באשר למשך החניקה, ולגרסתו שחנק את המנוחה משך רבע שעה. הנאשם אישר כי אמר את פרק הזמן "רבע שעה" מיזמתו, וההסבר שנתן היה: "הם ביקשו זמן אז זרקתי להם רבע שעה". הוא הסביר שנראה לו שזה פרק זמן הגיוני וכן השיב לשאלה האם הרגיש שהפעולה ארכה רבע שעה את התשובה "משהו כזה", אך הסתייג שלא הסתכל על השעון ולא זכר כמה זמן עבר. מכל מקום הוא הבהיר שזו הערכה שלו את פרק הזמן (עמ' 384-385).

76. בהמשך לכך הנאשם אמר בעדותו בבית המשפט דברים ברורים לגבי המתת המנוחה. הוא הסביר שהתכוון לכך שרצונו היה שהמנוחה תהיה בשקט והמתין עד שלא תוכל לדבר. הוא נשאל האם חיכה לאחר שהפסיקה לנסות לדבר עוד דקה והשיב: "לא הרפיתי. לא הרפיתי ולא הרפיתי גם אחרי שהיא הפסיקה כי לא" ולאחר מכן: "התכוונתי לזה שאני לא רוצה לשמוע אותה ולא רוצה, ולא רוצה שהיא תציק לי עוד פעם ועוד פעם ורציתי להפסיק עם זה... רציתי רק להתרחק ממנה ולהיות קצת בשקט" (עמ' 388-389). הנאשם הוסיף שאף פעם לא אמר שהמנוחה לא ניסתה להתגונן ושה-DNA שנמצא מתחת לציפורניים אינו שלו. תשובתו לשאלה "אז היא נאבקה בכך ושרטה אותך נכון?" הייתה: "כן ואני לא הרגשתי שום דבר". הוא הוסיף שהמנוחה ניסתה לדבר אך הוא לא אפשר לה. הנאשם התבקש לאשר שהיה מדובר במאבק ממושך, אך סרב ואמר שאינו יודע כמה זמן ארך המאבק, וכי כל שרצה הוא להשתיק אותה ולא להרוג אותה (עמ' 393). הנאשם אישר כי המתין דקה לאחר

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

שהמנוחה שתקה והתייחס אל הזמן כ"הדקות הכי ארוכות בחיים שלי". הוא הסתייג מכך מיד ואמר שלא היה בטוח אם הפסיקה לשתוק כי פעל על אוטומט (עמ' 394).

77. עוד טען הנאשם במסגרת עדותו בה עומת עם דבריו בחקירת המשטרה לפיהם "אם אחד מאיתנו לא יהיה בן החיים זה יפתור הרבה בעיות", כי "המחשבות שלי אף פעם לא היו שאני רוצה להרוג. זה לא, זה לא מה שאמרתי וזו המסקנה שלך" (עמ' 402).

חוות הדעת מטעם ההגנה

78. ההגנה הגישה חוות דעת של פרופ' אנטולי קריינין, פסיכיאטר ופסיכותרפיסט. בחוות דעתו עמד המומחה על כך שמערכת היחסים בין הנאשם לבין המנוחה, התדרדרה משנת 2021, ולהערכתו הנאשם נקלע למצב של סטרס מתמשך בעת שהתמודד עם התעמרות מצד אשתו המנוחה. הנאשם שהרגיש בנוח בעולמו המצומצם – עולם נטול כמעט לחלוטין מהשפעות של יחסים בין-אישיים, נאלץ להתמודד עם צעקות וקללות על בסיס יומיומי במשך חודשים רבים.

79. הערכתו של המומחה היא כי המנוחה סבלה, בסבירות גבוהה, מהפרעה אפקטיבית דו-קוטבית, וכי מצבה הנפשי הלך והסלים ביומיים האחרונים לפני הרצח, כאשר השניים נכנסו לעימות מתמשך שנמשך גם ביום וגם בלילה. בעקבות העימות היה הנאשם ער למשך 48 שעות ובני הזוג החליטו להתגרש, הנאשם חתם על הסכם גירושין והחל לחפש דירות לעצמו.

80. המומחה העריך שהעבירה התרחשה ברגע קיצוני בחייו של הנאשם, שבו איבד שליטה על דחפיו והוא התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו, כל זאת לאחר 48 שעות ללא שינה, ולמעשה במצב זה כל דבר יכול היה להיות 'טריגר שמשחרר את ההדק'. הוא ראה במשפט

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

שאמר הנאשם "ראיתי שהיא רוצה להגיד משהו ולא רציתי לשמוע. המשכתי לחנוק אותה עד שהיא הפסיקה לזוז ולדבר", כמבטא את הימצאות הנאשם במצב דיסוציאטיבי שמתקשר לאישיותו לקריסת הגנות בהם השתמש לאורך חודשים רבים. מצבו התפקודי חזר ל"נורמה" ולשגרה הרגילה לאחר המעשה.

81. המסקנה בחוות הדעת היא כי הנאשם כשיר לעמוד לדין, אחראי למעשיו מאחר ולא היה שרוי במצב פסיכוטי, ולכן יכול היה להימנע מביצוע המעשה. כמו כן, התרשמות המומחה היא כי "בסבירות גבוהה ניתן לשער כי מעשה רצח, בו מואשם לא היה מתוכנן מראש והוא פרי חוסר שליטה רגעי, על רקע קריסת הגנותיו, אשר גרר אחריו מעשים שהביאו למותה של אשתו".

82. קביעת המומחה בסיפא של חוות דעתו היא אפוא:

1. בתקופה של לפחות 9 חודשים שקדמו לביצוע המעשים בהם הואשם סבל מר גיא שפירא מתגובה הסתגלותית מתמשכת בהיותו אישיות עם קוים אובססיביים וסכיזואידיים. כאשר ב-48 השעות לפני הרצח חלה החרפה כאשר אשתו המנוחה תקפה אותו באופן פיזי לראשונה בחייו וכינתה אותו שקרן, גיא לא ישן והמשיך לסבול מהתעמרות מצד אשתו המנוחה. מכאן ניתן לשער בסבירות גבוהה כי מנגנוני ההגנה קרסו באופן שהוביל אף לניתוק ולמצב דיסוציאטיבי. נוכח האמור ניתן להניח שמעשה הרצח לא היה מתוכנן.
2. בעת ביצוע המעשים בהם מואשם לא היה שרוי מר גיא שפירא במצב פסיכוטי או הושפע מהפרעה נפשית חמורה אחרת עד כדי שלילת אחריות למעשיו, מבחינה פסיכיאטרית הוא יכול לשאת באחריות על מעשיו.
3. במצבו הנפשי הנוכחי מר גיא שפירא מסוגל לעמוד לדין, לשתף פעולה עם סנגורו בצורה יעילה ולתת עדות בבית המשפט בכל הקשור לעבירות בהן מואשם..."

83. בחקירה הנגדית הבחין המומחה בין קביעות לבין השערות, והבהיר כי האמירה שהאירוע לא היה מתוכנן מראש והוא פרי של חוסר שליטה רגעי היא השערה (עמ' 441). השערתו

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

של המומחה נשענה לדבריו על הדברים שהנאשם מסר לו בעת הבדיקה ועל תיאורים שנתן במסגרת מסמכים שעמדו בפניו (עמ' 443). המומחה אישר שלא שאל את הנאשם שאלות לגבי תופעת ה'ניתוק' והדיסאסוציאציות והאם התרחשה בעבר, אף שאישר שנכון היה לשאול על כך (עמ' 457). המומחה אישר בנוסף שלא עימת את הנאשם עם דברים שנאמרו, לרבות בבית המשפט, שאינם עולים בהכרח בקנה אחד עם מה שהנאשם מסר לו (עמ' 480).

84. במהלך עדותו אישר המומחה כי התייחסותו לאירוע קיצוני נוגעת לאירוע שאורך כמה שניות, ו'משחרר נצרה'. הוא התבקש להסביר כיצד הדברים מתיישבים עם רצח שאורך מספר דקות ואישר שאחרי השניות הראשונות הנאשם לא היה נתון עוד לאותו 'רגע קיצוני' והמפלס ירד (עמ' 484-485). בהמשך המומחה הודה שמסקנתו להיעדר תכנון קודם נובעת מאותה הנחה שאם היה מתכנן, הדברים היו נעשים בשליטה וכי אבחון אישיות הנאשם הוא שהביא אותו למסקנה כי התנהגותו הייתה תוצר של חוסר שליטה רגעי (עמ' 486). הוא הסביר כי אופיו של הנאשם הוא כזה שהכל מתוכנן מראש והוא בשליטה מהרגע שבו נולד ועד לרגע האחרון.

85. עניין אחר שעלה בחקירה הנגדית נוגע לכך שהמומחה חיווה דעתו לגבי מצבה הנפשי של המנוחה. אולם עשה כן בעיקר בהתבסס על דברי הנאשם מבלי שעניין עיון מעמיק בתיעוד רפואי (עמ' 467-468).

הממצאים העובדתיים

86. כפי שציינו לעיל, אין מחלוקת באשר למרבית העובדות והנאשם אינו כופר בכך שהמית את המתלוננת. המחלוקת מתמקדת בהתקיימותן של הנסיבות המחמירות, באפשרות לאחריות מופחתת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

87. משכך, נדרשת קביעת ממצאים עובדתיים שהם רלבנטיים לשאלות שבמחלוקת והם:

א. מה היו הלך רוחו ומחשבותיו של הנאשם בימים שקדמו לאירוע הרצח ועד לשלב

שבו חנק את המנוחה?

ב. מה פרק הזמן שבו חנק הנאשם את המנוחה? האם הוסיף לחנוק אותה אף לאחר

שמצא שאין לה דופק? האם התחולל מאבק בין בני הזוג ומה היו תחושותיה של

המנוחה בעת הרצח?

ג. האם הייתה התגרות מצד המנוחה בנאשם ומה טיבה?

הממצאים העובדתיים - עיקרי טענות המאשימה

88. המאשימה מבקשת לקבוע על יסוד דברי הנאשם, והתנהגותו בימים שקדמו לרצח על כך

שחשב על האפשרות להביא למותה של המנוחה, ומשכך היא מבקשת לקבוע כי אפשרות

גרימת מותה של המנוחה לא הייתה בגדר מחשבה חולפת אלא עניין עמוק יותר שהנאשם

קיים לגביו הליך ממשי של שקילה.

89. נוסף על כך, המאשימה מבקשת לקבוע כי הנאשם חנק את המנוחה משך 10-15 דקות ואף

הוסיף לאחוז בצווארה לאחר שהפסיקה לחרחר. משך כל אותו זמן נאבקה המנוחה בנאשם,

כשהוא צופה בה ורואה את הפחד והבעתה על פניה.

90. את עמדתה באשר לממצאים העובדתיים המאשימה מבססת על העדפה של הדברים שאמר

הנאשם לשוטר דניס בלינקי ולאחר מכן לחוקרי המשטרה מופיד גאנם, יעקב כהן ויניב

אוחנה. היא סבורה כי בכל מקום שבו עדותו המאוחרת יותר, בבית המשפט, סתרה את

הדברים שאמרה לשוטרים יש להעדיף את הגרסה המוקדמת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

91. לשיטת המאשימה האמרות המוקדמות יותר שנתן הנאשם לשוטר דניס ומיד לאחר מכן לחוקר מופיד גאנם מלמדת על הלך רוחו האוטנטי מזמן אמת. כך, המאשימה מבקשת להסתמך על דברי הנאשם על-כך שרצח את המנוחה כיוון שרצתה להתגרש ממנו ורצתה לקחת ממנו את מה שיש לו; ולאחר מכן על הדברים שאמר כי תכנן לרצוח את המנוחה בשעה שיש בבוקר. המאשימה מבקשת לדחות את הטענה שהנאשם אמר את הדבר בעת שהיה מטושטש, והיא מפנה לכך שהנאשם דבק באמירתו לגבי השעה, ענה את התשובה מיזמתו ואף חזר על הדברים.

92. בהמשך לכך המאשימה מבקשת לקבוע כי פעולת החניקה ארכה כרבע שעה והיא מפנה לכך שאמירה זו באה ביוזמת הנאשם והופיעה לראשונה מפיו ולא מפי החוקרים (בניגוד למה שעלה בטעות בעמ' 385 לפרוטוקול הדיון). בהמשך לכך הפנתה המאשימה לעדות הנאשם באשר להתגוננות המנוחה, ולתחושת הבעתה והפחד שחשה כפי שהעיד על כך הנאשם עצמו.

93. כאמור, עמדת המאשימה היא שיש לקבל את הדברים שנאמרו לחוקרים ולדחות את טענות הנאשם כי ניסה לרצות את החוקרים או כי לא זכר את מה שאירע והדברים אינם משקפים את האירועים. החקירה בהירה וקולחת, מפורטת ומלאה בפרטים והנאשם ענה תשובות פתוחות, מדויקות, בהירות וברורות במילותיו שלו. לפיכך, המאשימה מבקשת לתת לאמרות הנאשם לגבי רצונותיו וכוונותיו משקל מלא ולקבוע בהתבסס על האמור בה את פרטי הרצח, המאבק של המנוחה, פרק הזמן, מעשי הנאשם לאחר מכן, וכן ללמוד על יחסי בני הזוג בימים שקדמו ליום הרצח, ביום הרצח ובעת ביצועו.

94. המאשימה מבקשת לדחות את גרסת הנאשם בבית המשפט שבה הרבה שלא לזכור, ובאותם נושאים שבהם מסר גרסה שאינה תומכת בעמדתו והיא מבקשת לקבוע ש"התפתל, לקה

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

בחוסר עקביות ומסר גרסה שאינה מהימנה". כך גם את טענות הנאשם ל"אוטומטיזם" המאשימה מבקשת לדחות, בשל היותן כבושות, שכן הנאשם לא העלה כל טענה על כך משך כל החקירה.

95. בסיכום התייחסותה לגרסאות הנאשם ביטאה באת-כוח המאשימה את התרשמותה מכך שהנאשם ענה לכל השאלות בחקירותיו לאחר מחשבה, בזהירות, ותוך רצון לספר את שאירע כדי להקל על תחושותיו. הוא דייק בפרטים ואם סבר שטעה או שנרשמו דברים שאינם נכונים תיקן את החוקרים.

96. המאשימה מבקשת אפוא לקבל את גרסת הנאשם באשר ליחסיו עם המנוחה, לכוונתו ולמטרתו לרצוח אותה, לגבי אופן ההמתה ומשכה (בין עשר דקות לרבע שעה), ביחס למאבקה של המנוחה, ביחס לפעולות הביום שעשה לאחר הרצח, מחשבותיו והחלטותיו בימים שלפני הרצח ואחריו. המאשימה מבקשת לדחות את הגרסאות המאוחרות יותר של הנאשם, שנועדו לפגום בדברים שאמר לפני כן. משכך המאשימה מבקשת לדחות את טענת הנאשם להתעמרות החוקרים, את טענתו לכך שהיה נתון בהלם, ואת ניסיונותיו במהלך העדות לצמצם את משך הזמן שבו העריך את החניקה עד לשיש דקות.

97. המאשימה מבקשת לקבוע כי לא הייתה כל התגרות בנאשם מצד המנוחה, אלא היה ביניהם ריב כחלק ממשבר זוגי, וכי אין לראות בחילופי הדברים ביניהם ככאלה שהקשו על הנאשם לשלוט בעצמו.

98. חיזוק לעמדתה לפיה אין לקבל את הטענות שמועלות כלפי החקירות שבוצעו בבית החולים מוצאת המאשימה בכך שהנאשם לא ביקש לזמן לעדות או להביא רופאים מבית החולים שיוכלו לאמת את טענותיו בדבר מצבו הרפואי בזמן החקירות. משכך, טענות על כך שמסר

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

גרסה בחקירה בעת שהיה מאושפז מתוך לחץ ובשל מצוקה רפואית הן טענות בעלמא שאין לקבלן.

99. באשר לחוות דעתו של מומחה ההגנה המאשימה מבקשת לדחות את הערכותיו בשל התנהלות לא מקצועית שנובעת מכך שלא עיין בחומרים רלוונטיים על אף שהיה חייב לעשות כן ובשל כך שהגיע להערכות נחרצות לאחר מפגש קצר עם הנאשם מבלי לבדוק חומרים רפואיים לגביו, שבהם יכול היה לעיין בקלות. למעשה חוות הדעת מתעלמת מכל הראיות, מגרסת הנאשם במשטרה ומעדותו, ומעלה תזה הפוכה לעדות הנאשם. עמדת המאשימה היא כי מסד הנתונים החסר שעמד לפני המומחה, המפגש הקצר עם הנאשם, אי-עריכתו של עימות של הנאשם עם סתירות בין דבריו לבין חומר הראיות והתבצרותו של פרופ' קריינין בעמדתו מלמדים על דלות חוות הדעת ועל האופן החובבני שבו נערכה, ולכן יש להימנע מלהסתמך עליה. לצד זאת, טענה המאשימה כי חוות הדעת תומכת בעמדתה ולא בעמדת ההגנה.

100. המאשימה מתייחסת בסיכומיה בהרחבה לטענת זוטא שהנוגעת לחקירות ולשאלה אם יש לקבל את הדברים שאמר נוכח הפגיעה בזכויותיו. בהקשר לכך מתמקדת הטענה במה שמסר הנאשם לשוטר דניס בלינקי וכן לחקירות שנערכו לו בבית החולים. המאשימה מבקשת לדחות את טענות הזוטא בשל הנימוקים הבאים:

א. טענות הזוטא נולדו באיחור רב והן אינן אותנטיות. לאחר שהנאשם תאר בפירוט את השתלשלות האירועים שקדמו לרצח ואת שלבי הרצח, לרבות משך הזמן, הנסיבות, ההתרשמות שלו ממצבה של המנוחה, מחשבותיו לפני הרצח ובעת הרצח, ורק לאחר הגשת כתב האישום, הבין הנאשם את משמעות הדברים שאמר וניסה

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

להפחית ממשקלם באמצעות טענה חסרת בסיס. מכאן שמדובר בטענה "כבושה",
שלא הועלתה על ידי הנאשם עד לתשובה לאישום.

ב. לא הופעלו כלפי הנאשם אמצעים פסולים, ניתנו לו כל הזכויות, החקירות מתועדות
ובוצעו בהתאם למצבו מבלי שננקטה כל תחבולה אלא הנאשם נשאל שאלות.
הנאשם נצפה כשהוא משיב לשאלות בקור רוח ורגוע, עונה לאחר מחשבה ומוסר
את אשר רצה לומר. החוקרים נהגו עמו בעדינות מופלגת כהגדרת באת כוח
המאשימה.

ג. אף אם הופעל על הנאשם אמצעי פסול לא הונח יסוד לקבוע קשר בין הפעלת
האמצעי לבית מסירת הגרסה. הנאשם מסר את אמרותיו מתוך בחירה ומרצון
חופשי.

ד. אין לקבל את הטענות הנוגעות לקיום חקירה לנאשם המאושפז בבית החולים, כל
עוד אין מניעה רפואית לכך בכלל, ובפרט מקום בו מדובר באישום ברצח, והנאשם
הוא שפונה לשוטרים ומספק גרסה.

ה. זכות הנאשם להיוועצות לא נפגעה. טענה זו מתייחסת כזכור לחקירה הראשונה
שלפניה הובהר לבא כוח הנאשם שלא תערך חקירה במהלך סוף השבוע. ההחלטה
לשנות את החלטה הקודמת ולחקור את הנאשם בכל זאת נמסרה מבעוד מועד לבא
כוח הנאשם שדאג לקיום היוועצות עם עורך דין אחר וכן לקיום היוועצות טלפונית.

ו. אין יסוד לטענות שהועלו בנוגע ליחס שקיבל הנאשם מהחוקרים ולכך שהשאלות
היו שאלות 'משיאות' או אגרסיביות. התייעוד החזותי מלמד כי תשובות הנאשם
באות מפיו, במילותיו, וכפי שרצה לתת אותן.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

ז. בכל הנוגע לדברים שמסר השוטר דניס בלינקי מפי הנאשם מבקשת המאשימה לדחות את הטענות שהועלו, בשים לב לעדות הנאשם על כך שאמר את הדברים וכי רצה להוציאם החוצה, מבלי שהעלה כל טענה על התנהגות פסולה מצד דניס כלפיו. בהקשר זה ציינה המאשימה כי יש לקבל את הודעתו של דניס מכוח כלל הקפאת הזיכרון לאחר שהתקיימות התנאים מאפשרים זאת. מכל מקום לא נפל כל פגם בכך שדניס תיעד את הדברים, המשיך לשוחח עם הנאשם ודיווח, ובוודאי שאין לפסול אותם.

ח. באשר לדברים שהנאשם מסר לחוקר מופיד גאנם בחקירה שהתקיימה לאחר מכן בשעות הלילה הרי שחקירה זו מתועדת. בטרם החל החוקר לשאול את הנאשם שאלות הוא הזהיר אותו והסביר לו על זכויותיו. זכות ההיוועצות קוימה פנים אל פנים עם עו"ד אמויאל שהגיע מטעם הסנגוריה הציבורית. המאשימה מבקשת לדחות את טענת הנאשם כי סבר שעורך הדין הוא חוקר, טענה שהועלתה בעדות הראשית בבית המשפט ולא לפני כן, מבלי שההגנה הביאה לעדות את עו"ד אמויאל. אף בכל הנוגע למצבו הרפואי של הנאשם בעת החקירה לא הונחה לטענת המאשימה כל תשתית לקבוע כי לא היה במצב שאפשר לו להשיב על שאלות כפי שניתן להתרשם מהתיעוד. בקשר לכך הפנתה המאשימה לכך שלא הובאו עדים שהיו יכולים לבסס את טענת ההגנה או לסתור את התיעוד המצולם וממילא לא ברור מה המעשה הפסול שנטען לו.

הממצאים העובדתיים - עיקרי טענות ההגנה

101. ברובד העובדתי מבקשים באי כוח הנאשם לעמוד על ההתרחשויות שאירעו. הם מפנים לכך שעולה מתוך הראיות שבבוקר האירוע הנאשם השלים עם הפרידה מהמנוחה, ואף חפץ

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

- בפרידה. הוא החל בחיפוש דירה, הסכים לחתום על נוסח הסכם גירושין שהוכתב לו על ידי המנוחה וניכר היה כי רצה להביא את יחסי הנישואין לסיומם ולצאת לדרך אחרת.
102. לא זו בלבד שהנאשם השלים עם הפרידה וחפץ בה, התנהגותו בסמוך לאירוע, הבאת הבן לבית הספר וניפוח אוויר בצמיגים לבקשתה של המנוחה, מלמדים על הרצון לפייס אותה ולהביא לסיום היחסים בצורה תקינה וטובה.
103. עובדה אחרת שבאי כוח הנאשם מבקשים לקבוע נוגעת למקריות האירוע. לטענתם המפגש בין הנאשם למנוחה היה מקרי לחלוטין, מבלי שתכנן להיתקל בה, שכן בעת שובו לא הייתה אמורה להיות בבית אלא בעבודה, ורק במקרה היא נותרה בבית באותו היום.
104. באי-כוח הנאשם מבקשים לקבוע כי התנהגות המנוחה באותו בוקר הייתה התנהגות חריגה, שכן הייתה זו הפעם הראשונה בחייהם הזוגיים שבה המנוחה הכתה את הנאשם, ויתכן שאלמלא אותה התנהגות האירוע לא היה מתרחש כלל.
105. בהתייחסם לניסיונה של המאשימה להיתלות בחקירותיו הראשונות של הנאשם, מבקשים באי כוח הנאשם לתת משקל נמוך עד אפסי לחקירה הראשונית של הנאשם שבה בתשובה לשאלה "מתי תכננת לרצוח את רחל?" הוא ענה "06:00 בבוקר". זאת מכיוון שתשובת הנאשם ניתנה בעת שהוא מחובר למכשירים שונים במצב רפואי קשה, סובל מהזיות, נתון לחום גבוה והתנהלות לא רציונלית. מצבו של הנאשם בעת החקירה זו היה מורכב גם מבחינה פסיכיאטרית כפי שמלמדים המסמכים שהוגשו בעניין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

106. יתר על כן, לטענת באי כוח הנאשם תשובות נוספות שנתן הנאשם מעידות כי ענה לשאלות באופן לא רציונלי, כמו לדוגמה טענתו כי בשעה 12:00 חתך את ידה של המנוחה למרות שבפועל החיתוך נעשה סמוך להמתה.

107. מדברי המומחה מטעם המכון לרפואה משפטית עולה כי פרק הזמן האובייקטיבי הנדרש כדי לבצע המתה באמצעות חניקה הוא בין 4 ל-6 דקות. על כל ניתן להניח שזהו פרק הזמן בו המנוחה מצאה את מותה, ובאי כוח הנאשם מבקשים לקבוע זאת כממצא עובדתי.

108. באשר לפעולת החניקה, באי כוח הנאשם טוענים כי לא עולה באף תיאור עובדתי של האירוע כי האירוע התרחש בפני אחרים, כי נלווה לו מעשה השפלה או ביזוי, או כי הנאשם ביקש לגרום סבל מיותר בעת פעולת החניקה.

109. נוסף על כך, טענו באי כוח הנאשם כי המנוחה הינה אישה שעובר לאירוע הייתה אימפולסיבית, עצבנית, רגזנית ורבה עם כל הסובבים אותה. מצבה של המנוחה בא לידי ביטוי בסכסוכים רבים עם מכריה וביניהם שכניה וילדיה. בהקשר זה הזכירו את הערכת המומחה מטעם ההגנה שהמנוחה הייתה במצב נפשי מאניפורמי, ובשל מצבה גרמה סבל רב לסובבים אותה, וביניהם הנאשם שבו התעמרה באופן שהלך והסלים. כמו כן, המנוחה עברה מספר ניסיונות אובדניים ומהמסמכים הרפואיים עולה שהיא הייתה פוסט-טראומתית כרונית וכי היא סבלה ממצוקה נפשית ואי-יציבות רגשית מסוימת. עוד צוין בידי המומחה כי ניתן לשער באופן זהיר שהמנוחה סבלה מהפרעה אפקטיבית דו קוטבית סוג 2.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

110. באי כוח הנאשם הוסיפו כי בשנתיים האחרונות עובר לאירוע, חלה הידרדרות משמעותית ביחסי הזוג. בשלב מסוים המנוחה אף ביקשה מהנאשם שיעברו לחדרים נפרדים. בשלב זה המנוחה מתחילה להתעמר בנאשם באופן שהולך ומסלים.

111. למול המנוחה, נטען כי הנאשם הינו אדם בעל אישיות סכיזואידית המאופיינת בהפנמה, ספיגה והימנעות אשר התמודד עם המצב ההולך ומחריף ביחס להתנהגות המנוחה. הגנות הנאשם קרסו באחת ביום האירוע עקב העובדה שהמנוחה תקפה אותו באופן פיזי בפעם הראשונה בחייו ואף כינתה אותו בשמות גנאי. כל זאת התרחש כאשר הנאשם חזר לביתו לאחר שיצא לנפח את צמיגי הרכב של המנוחה ולקחת את בנם לבית הספר.

112. על רקע זה ובהתחשב באמור בחוות הדעת מטעם ההגנה נתבקש לקבוע כי בעת שהנאשם חנק את המנוחה הוא איבד שליטה עקב קריסת הגנותיו ומצבו הנפשי המעורער באותם הרגעים.

הממצאים העובדתיים - דיון והכרעה

113. לאחר בחינת הראיות והטענות מצאתי כי יש לקבוע את הממצאים העובדתיים הבאים לצורך ההכרעה בשאלות שבמחלוקת:

א. בין בני הזוג החלו מחלוקות זמן רב לפני האירוע אך ההסלמה שחלה לאחר שובה של המנוחה מחופשה והמריבות שהתפתחו לאחר מכן היו בגדר 'עליית מדרגה' במערכת היחסים. עם זאת, עליית מדרגה זו לא חורגת באופן קיצוני ממריבות שלעיתים מתגלעות בין בני זוג אשר נמצאים לקראת הליך גירושין. בתוך כך,

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

ולמרות שהמנוחה הייתה אישה עם נוכחות גבוהה מאוד ואף לעיתים אימפולסיבית,
אין שום ראיות לכך שהמנוחה התעמרה בנאשם.

ב. משך מספר שעות לא מבוטל לפני הרצח פנתה המנוחה לנאשם בדיבור ולאחר מכן
בכתיבת הודעות אך הנאשם לא הגיב לכך. המתח שהיה בבית היה בשיאו.

ג. במוחו של הנאשם חלפו מחשבות שלפיהן מוטב שאחד מבני הזוג לא יהיה בין
החיים, ובהמשך שעדיף מותה של המנוחה על המשך החיים כפי שעתידיים היו
להתנהל בהינתן מה שצפוי לאחר הגירושים.

ד. בשעה שש בבוקר לערך ביום הרצח, במהלך חילופי הדברים ונוכח התנאים שהציבה
המנוחה לגירושים, חש הנאשם כעס על כך שרצתה להתגרש ממנו ולהותיר אותו
בלי כלום במסגרת הסדר הממון שגיבשה לקראת הגירושים באותו בוקר. אף באותה
נקודת זמן חשב הנאשם על אפשרות מותה של המנוחה.

ה. העיתוי והאופן שבו המית הנאשם את המנוחה לא תוכנן מראש לאותה נקודת זמן
בהכרח ולאותו מקום אלא נוצר בעקבות זעמו על האופן שבו התייחסה אליו בעת
ששב הביתה, ומהתנפלותה עליו.

ו. הנאשם חנק את המנוחה משך כעשר דקות. כל אותו פרק זמן המנוחה ניסתה להתנגד
ונאבקה אך הנאשם שרכן על המנוחה לא חדל מפעולותיו והמשיך בהן אף לאחר
שהמנוחה החלה לחרחר ואף לאחר שסיימה לחרחר משך כדקה נוספת (במעין ווידוא
הריגה). הנאשם הביט במנוחה באותו הזמן וחזה בפחד ובבעתה שבפניה (כהגדרתו).

להלן אפרט את הנימוקים שהביאו אותי לקביעת ממצאים אלה:

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

114. מקובלת עלי עמדת המאשימה כי הדברים שאמר הנאשם בתחילת הדרך לשוטר דניס ולחוקר מופיד משקפים את עמדתו האותנטית ויש לתת להם משקל משמעותי. אותם דברים שאמר הנאשם לדניס – כי רצה את המנוחה בשל כך שרצתה להתגרש ולאחר מכן בשל כך שרצתה להשאיר אותו בלי כלום, כפי שפורטו בעדות דניס ובהודעות ת/51, ת/52 – מבטאים את הליך רוחו בסמוך לאחר הרצח.

115. הנאשם אכן השיב את התשובה "06:00" לשאלה מתי תכנן את מותה של המנוחה, אלא שלא ניתן לראות בכך בהכרח גיבוש תכנית קונקרטית. חקירתו של הנאשם נעשתה כשהנאשם עודו בבית החולים, מרותק למיטה ומחובר למכשירים הרפואיים, מתקשה פיזית לדבר מעבר למספר מילים בודדות ברצף. הצפייה בתיעוד החקירה מלמדת כי החוקר שאל את הנאשם שאלות קצרות ופשוטות אשר הנאשם ענה עליהן תשובות קצרות ופשוטות, ולא ניכר כי הנאשם היה מבולבל, ונראה כי החקירה אפשרה לנאשם להשיב באופן רגוע ולשקול את דבריו. משכך אני נכון להניח כי הדברים משקפים את מחשבתו באותו זמן ולא מחשבות שווא.

116. עם זאת, הקשר הדברים אינו בהכרח תומך בעמדת המאשימה בדבר גיבוש תכנית להמתת המנוחה בשעה שש בבוקר. השאלה שנשאל הנאשם הניחה בתוכה את ההנחה כי תכנן את מות המנוחה, ותשובתו התייחסה לשעה בלבד. כפי שהנאשם נצפה בתיעוד החקירה, ספק אם היה במצב לתקן את ההנחה שנכללה בשאלה ולהשיב כי לא תכנן את מות המנוחה כלל.

117. מכל מקום, הונח יסוד עובדתי להניח כי עצם המחשבה שמותה של המנוחה יפתור עבור הנאשם קשיים כאלה ואחרים עולה גם מאמירות מאוחרות יותר, כמו האמירה שהיה מעוניין

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

בכך שהמנוחה תצא לו מהחיים (ת/4) ומאוחר יותר במסגרת ת/5 על כך שעברו בו מחשבות שאינו רוצה בה יותר בחייו.

118. בכל הנוגע למשך הזמן שבו חנק הנאשם את המנוחה ניתן להניח שלא ניתן להגדיר פרק זמן מסוים והמדובר בהערכה שנתן הנאשם, אלא שההערכה זו הייתה מלכתחילה רבע שעה ובהמשך קוצרה ל-10 דקות. הניסיון המאוחר יותר לקצר עוד יותר אינו אמין ומשכך יש לבחור בפרק הזמן של 10 דקות כפרק זמן מינימאלי שבו חנק הנאשם את המנוחה והביא למותה.

119. הנאשם לא חלק לאורך הדרך כי היה מאבק, כי הפעיל כוח, וראה את המנוחה נאבקת מתוך פחד ובעתה. דברים אלה שאמר הנאשם עצמו מבססים את האופן שבו נחזתה המנוחה בפניו בעת שנאבקה.

120. אין לקבל את חוות דעת המומחה מטעם ההגנה שכן זו נשענה על מסד נתונים חלקי של גרסה מצומצמת של הנאשם מבלי שהמומחה נותן את דעתו לדברים אחרים שאמר הנאשם שאינם מתיישבים עם גרסתו לפניו, מבלי שהמומחה מתמודד עם ראיות אחרות. המומחה הגדיל לעשות כשחיווה את דעתו על מצבה של המנוחה מבלי שבדק אותה ונחשף לתיעוד על אודותיה.

הניתוח המשפטי

121. לאחר שפרטנו את הממצאים העובדתיים שרלוונטיים להכרעה נפנה לדון בשאלות הנגזרות מהם: נדון תחילה בשתי הנסיבות המחמירות, שאת התקיימותן המאשימה מבקשת לקבוע. המסקנה אליה הגעתי היא כי הנסיבות המחמירות אינן מתקיימות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

המעשה נעשה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית

122. המעשה נעשה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית - עיקרי טענות הצדדים
המאשימה מבקשת לקבוע כי התקיימה הנסיבה המחמירה לפיה המעשה נעשה לאחר הליך
ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית. המדובר באחת משתי החלופות באותה נסיבה
מחמירה ודי בהתקיימות אחת מהן – השנייה.

123. לטענת המאשימה התקיים אצל הנאשם הליך ממשי של שקילה עד לשלב שבו גיבש את
ההחלטה להמית את המנוחה באותו בוקר. המאשימה נסמכת על עדותו של הנאשם באשר
למחשבותיו והליך רוחו בימים שקדמו לרצח ובבוקר הרצח עצמו. היא רואה בתהליך שעבר
הנאשם - 'הכשרת לבבות', תהליך שבמסגרתו חשב והחליט כי מוטב לו ומועיל לחייו אם
המנוחה לא תהיה בין החיים. אף שהנאשם ניסה לטשטש את שקילת מותה באמירות שהתכוון
לכך שאם אחד מבני הזוג לא יהיה בין החיים יהיה עדיף, הרי שברור שהנאשם לא התכוון
להתאבד אלא להביא למותה של המנוחה.

124. המאשימה מבקשת לקבוע, ראייתית ונורמטיבית, כי כאשר אדם מהרהר ושוקל משך מספר
ימים את עדיפות מותה של אשתו על חייה, ואף מחליט בבוקר יום הרצח להמית אותה,
מדובר ברצח שאינו ספונטני. קיומן של מחשבות כאלה מהדהדות בראשו של אדם משך
ימים, והעובדה שהוא אינו מגרש את המחשבות אלא הופך והופך בהן, קובע את עדיפות
מותה בליבו ואז פועל לפי המחשבות, כל אלה מלמדים על כך שאין מדובר ברצח ספונטני
או רצח לאחר מחשבה חולפת, אלא שהרצח בוצע לאחר הליך ממשי של שקילה מצד
הנאשם.

125. בהקשר זה מפנה המאשימה לאמירות של הנאשם כבר לפני השוטר דניס על כך שרצח את
המנוחה בגלל שרצתה להתגרש ממנו, על כך שבחקירה הראשונה ענה לשאלה מתי תכנן את

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

הרצח בתשובה "ב-6:00", ועל הפערים בגרסתו באשר לסיבה שבגינה רצה להמית את המנוחה, כאשר הבין שאמירתו שתכנן לעשות כן אינה מסייעת לו אלא להיפך, ועל-כך שהנאשם מסר בעדותו כי אכן תכנן את מות המנוחה.

126. המאשימה מדגישה כי לא נדרשים תכנון והקמת תכנית ביצועית אלא די ב"שקילה ממשית" שבאה לידי ביטוי במחשבות ובהסרת עכבות והחלטה פנימית כפי שהיה במקרה שלפנינו, וזאת בהיבטים הנוגעים לעיתוי; לאיכות השקילה; למשך הזמן; ולתוכן. המאשימה מבקשת ללמוד מקור הרוח של הנאשם, פעולת ההמתה הממושכת, ההתנהלות לאחר מעשה של ויודוא הריגה, הניסיון להסוות את המעשה תוך התנהגות רגילה ושקרים – כמלמדים על התקיימות הנסיבה המחמירה.

127. עמדת ההגנה היא שכדי שתתקיים הנסיבה המחמירה נדרש הלך רוח של החלטה להמית ולא אירוע אקראי וספונטני, כפי שהיה במקרה זה, שכן הימצאות המנוחה בבית באותו זמן הייתה מקרית, וכך גם המפגש בין הנאשם לבין המנוחה, שכן המנוחה הייתה אמורה להיות בעבודה ולא בבית בעת שהנאשם חזר.

128. באי כוח הנאשם הוסיפו כי ניתן ללמוד מדרך ההתרחשות על כך שהנאשם לא גיבש החלטה להמית, שכן הנאשם אדם קר ומחושב מאוד, ואילו היה מגבש החלטה להמית מבעוד מועד סביר להניח שהתכנון היה מתבצע בצורה טובה יותר, ללא "תקלות" כפי שאירעו. דווקא ההתנהלות לאחר ההמתה מעידה על היעדרה של שקילה ועל העדר תכנון. יתר על כן, חיפוש במחשבו של הנאשם העלה חרס ולא נמצא בו שום מידע שעשוי להעיד כי הנאשם תכנן את המעשה. בהמשך לכך הפנו באי כוח הנאשם לכך שהנאשם השלים עם הגירושין, חיפש דירה להשכרה, ובני הזוג סיפרו לבן על הכוונה להתגרש. באותו בוקר נסע הנאשם עם הבן לבית הספר וניפח את צמיגי הרכב כדי לפייס ולהרגיע את המנוחה. מעשים אלה שוללים את הליך

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

השקילה שנטען כלפי הנאשם ומלמדים על רצונו בפיוס ובהנמכת גובה הלהבות של המריבה. באי כוח הנאשם מזכירים כי הנאשם החזיק אקדח ברישיון ויכול היה להשתמש בו אם החליט להביא למותה של המנוחה. דווקא ההמתה בדרך של חניקה מלמדת על הספונטאניות של המעשה, על היעדרו של תכנון ועל היעדר גיבוש החלטה להמית. את עמדתם תומכים באי כוח הנאשם בחוות דעתו של פרופ' קריינין, שקבע כי מעשה ההמתה התבצע על רקע קריסה מוחלטת של מנגנוני ההגנה של הנאשם וכי ניתן להניח שמעשה הרצח לא היה מתוכנן.

129. בנוסף, לטענת באי כוח הנאשם משמעות קבלתה של עמדת המאשימה היא שכל מחשבה היא בגדר הליך שקילה, וזאת אין לקבל. בחיים בין בני זוג יכולות לעלות מחשבות והמעבר ממחשבה לגיבוש החלטה להמית הוא מעבר משמעותי, שלא התקיים במקרה זה.

המעשה נעשה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית - דיון והכרעה

130. לאחר בחינת טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי קם ספק סביר בשאלה האם גרימת מותה של המנוחה הייתה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית, וכפועל יוצא מכך אין מנוס מהקביעה שלא מתקיימת הנסיבה המחמירה.

131. סעיף 301 א.א (א) לחוק העונשין קובע כי:

"הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו – מאסר עולם ועונש זה בלבד:

(1) המעשה נעשה לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית;

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

132. נסיבה מחמירה זו באה להבחין בין מקרים "שבהם מעשה הרצח בוצע לאחר שהעושה שקל והחליט להמית את הקרבן – אשר ייכנסו לגדרי הוראה זו; לבין מקרים שבהם ההחלטה להמית התגבשה באופן ספונטני ללא הפעלת שיקול דעת של ממש, וללא הכנה הכוללת פעולות מקדימות שביצע העושה קודם לביצוע הרצח..." (ע"פ 578/21 אבו סרארי נ' מדינת ישראל, פסקאות 32-33 (16.2.2023), ע"פ 3992/22 ותד נ' מדינת ישראל, פסקה 44 (7.5.2023) (להלן: עניין ותד), ע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (25.6.2023) (להלן: עניין ז'ירנוב)).

133. בעניין ז'ירנוב עמד כב' השופט י' אלרון על יסודות וטעמי החומרה הנודעת למעשה המתה שבוצע לאחר תכנון או הליך ממשי של שקילה. החומרה נעוצה בכך שהמבצע התגבר על עכבות מוסריות וערכיות והסיר מדרכו משוכות אתיות לצורך ביצוע הרצח. הוא בחר, לאחר שהתלבט ושקל אם לעשות כן, לפגוע בערך חיי האדם ומדובר בבחירה שלמה ומוחלטת; כמו כן, בתכנון או שקילה ניכרים הנחישות לביצוע הרצח, רקימת התכנית והוצאתה לפועל (שם, פסקה 24).

134. באשר לשאלה 'הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית מהו?' השופט אלרון שלל את האפשרות להכיר בהליך שקילה שמתבצע בעיצומו של מעשה הקטילה, ועמד על כך שנדרשת שקילה ממשית, מבחינת איכותה. המבחנים שהוצעו הם:

א. משך השקילה – אין די במחשבה חולפת כהרף עין, אך לא נדרש הליך שקילה הנפרס על פני זמן ממושך;

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

ב. הליך השקילה – נדרש קיומו של הליך, כך שהשקילה לא תבליח עובר לרצח
כאנקדוטה רגעית או פתאומית אלא תבוא לידי ביטוי בשלביות מסוימת של
התגבשות שיקול הדעת;

ג. תוכן השקילה – המוקד הוא בעצם שיקול דעת והתגבשות הרעיון של ביצוע מעשה
ההמתה;

ד. הליך השקילה ייעשה ביישוב הדעת ובקור רוח ולא בלהט יצרים ובעיצומו של ויכוח
או עימות.

135. נוסף על כך, נקבע כי: "התלבטות ממושכת של נאשם וגיבוש החלטה להמית בכפוף לתנאים
מסוימים אינה ממתנת את מידת אשמו. חומרת אשמתו של נאשם הרוצח בנסיבות אלו נעוצה
בדיוק בכך שהתגבר על עכבות מוסריות וערכיות קודם ביצוע מעשה ההמתה, והסיר מדרכו
משוכות אתיות לצורך ביצוע הרצח" (ע"פ 8577/22 יפ"מוב נ' מדינת ישראל, פסקה 41
(21.4.2024)). כך גם מקום בו הנאשם התחבט באפשרות המתת המנוח, הצטייד בסכין
והחליט להמיתו לאחר שהמנוח לא התנצל (שם, פסקה 42).

136. המקרה שלפנינו מחייב הכרעה בשתי שאלות:

האחת, האם מחשבותיו של הנאשם, כפי שתיאר אותן לחוקרים מלמדות על קיום
הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית;

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

השנייה, בהנחה שהתשובה לשאלה הראשונה היא חיובית, האם ביצוע מעשה ההמתה במועד מאוחר להליך שנעשה לשקילה, וגיבוש החלטה באופן ספונטני על רקע התרחשות נקודתית בעיתוי מסוים אינם מאפשרים הרשעה בנסיבה מחמירה זו.

137. באשר לשאלה הראשונה, הגעתי לכלל מסקנה כי המסד העובדתי שהונח, שנשען על הדברים שאמר הנאשם לחוקרים, אינו מספק לקביעה כי הנאשם קיים הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית ומתקיים ספק סביר בשאלה האם הראיות מלמדות על קיומו של הליך כאמור.

138. אמנם הנאשם אמר במפורש בחקירתו הראשונית בבית החולים כי תכנן להמית את המנוחה כבר בשעה 6:00 בבוקר באותו היום, אך לאחר צפייה בתיעוד הדברים והאופן שבו נאמרו לא שוכנעתי כי ניתן לייחס להם את המשמעות שהמאשימה מבקשת לייחס. הנאשם, במידה לא מבוטלת, ענה את שמצופה היה ממנו לענות ולמעשה אישר הנחה שהונחה לפניו בדבר תכנון מותה של המנוחה. מצבו כפי שנצפה בתיעוד החקירה מעורר את השאלה עד כמה ניתן היה לצפות ממנו, במצבו, לתקן את ההנחה שהובלעה בשאלה שהופנתה אליו והוא השיב עליה. כך גם איני סבור שניתן לקבוע שאמירותיו של הנאשם לפיהן עלתה אצלו המחשבה שיהיה טוב יותר אם אחד מהם, הוא או המנוחה, לא יהיה בין החיים – מגיעות כדי הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית וחורגות מגדר מחשבות שחולפות במוחו של אדם. לדידי המסד הראיתי להוכחת קיומו של הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית אינו מספיק לקביעה כי הנאשם אכן "...התגבר על עכבות מוסריות וערכיות קודם ביצוע מעשה ההמתה, והסיר מדרכו משוכות אתיות לצורך ביצוע הרצח...".

139. המאשימה נסמכה על פעולות הנאשם לאחר האירוע ולמדה מקור רוחו על גיבוש החלטתו. איני סבור כך. האופן שבו פעל הנאשם ברוגע ובקור רוח, ניסה לטשטש את שיטת ביצוע

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

ההמתה, "סידר" את הזירה, ניסה לייצר מצג חלופי למוות, פנה לעיסוקיו והשתתף בשיבות תואם את דרך פעולתו הרגיל ואינו מלמד בהכרח על שקילה וגיבוש החלטה להמית.

140. אף שדי בכך כדי לקבוע כי הנסיבה המחמירה לא מתקיימת, אתייחס בקצרה לשאלה השנייה. מעשה ההמתה של המנוחה נעשה בשעה 09:30 לערך, בעת שהנאשם חזר הביתה, לאחר שמילא אחר בקשותיה של המנוחה. ניכר כי בהבאתו של הבן לבית הספר ובמילוי האוויר לצמיגי הרכב ביקש הנאשם להרגיע את המנוחה ולפייס אותה. עוד באותו בוקר נתן הנאשם את הסכמתו להסדר הגירושין שהציעה המנוחה.

141. על רקע זה, כפי שטענו באי כוח הנאשמים, האירוע עצמו היה אירוע מקרי, והתרחש נוכח מפגש ספונטני ולא מתוכנן שאירע בין הנאשם למנוחה בעת שובו הביתה והתפתחות ויכוח סוער יותר בין השניים שאף הביא לראשונה להפעלת אלימות מצד המנוחה כלפי הנאשם. אם המנוחה לא הייתה בבית בעת שהנאשם שב, או שלא היו נתקלים זה בזו, יתכן והאירוע לא היה מתרחש. הנאשם חנק את המנוחה כפי שהעיד, ובעניין זה אני מקבל את עדותו, על רקע תחושות קשות שהתעוררו בו באותה נקודת זמן ובאותו מקום, שאותן התקשה להכיל.

142. אלא שלא ניתן ללמוד מכך בהכרח על היעדר האפשרות להליך ממשי מוקדם יותר של שקילה וגיבוש החלטה להמית לשם עמידה בתנאי הנדרש להתקיימות הנסיבה המחמירה, ואין לקבל את טענת באי כוח הנאשמים לשלילה קטיגורית של קיום הליך ממשי כאמור, בכל מקרה שבו מעשה ההמתה מבוצע בחלוף פרק זמן ובאירוע מקרי וספונטני. לא ניתן לשלול היתכנותם של מקרים שבהם לא יהיה בכך שמעשה ההמתה וקבלת החלטה על ההמתה באותה נקודת זמן נעשו בעיתוי מקרי ובעקבות נסיבות שהתפתחו בסמוך לו, בחלוף זמן מקיום ההליך הממשי של השקילה, ובכל זאת תתקיים הנסיבה המחמירה. שאלה זו אינה נצרכת כאמור להכרעה במקרה שלפנינו נוכח המסקנה אליה הגעתי באשר להליך רוחו של

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

הנאשם כמפורט לעיל (לעמדות השונות באשר לפרשנות הנסיבה המחמירה ר' ע"פ
5363/10 יאיר פריץ נ' מדינת ישראל (11.7.2020), דנ"פ 5071/22 יאיר פריץ נ' מדינת
ישראל (4.12.2022)).

143. לאור האמור, מצאתי כי קם ספק שמגיע כדי ספק סביר בשאלה האם קיים הנאשם הליך
ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית.

המעשה נעשה באכזריות מיוחדת

המעשה נעשה באכזריות מיוחדת - טענות הצדדים

144. המאשימה טוענת שהרצח בוצע באכזריות מיוחדת נוכח העובדה שהמנוחה נרצחה בידי בן
זוגה, בביתה-מבצרה, לאחר פרידה מבנה הצעיר; וכן נוכח האופן שבו בוצע מעשה ההמתה,
אשר גרם סבל רב, גופני ונפשי, למנוחה בדקות חייה האחרונות.

145. המאשימה מפנה לכך שהרצח בוצע בידי הנאשם במו ידיו, כשהוא נמצא פנים אל פנים מול
המנוחה, צופה בה כשחייה אוזלים ממנה, ובאותה עת המנוחה צופה בו, בן זוגה ב-15 השנים
האחרונות ואבי בנה הורג אותה בידי. בקשר לכך נסמכת המאשימה על כך שהנאשם לחץ
על צווארה של המנוחה כ-10 דקות, תוך שהמנוחה מתנגדת למעשה ונאבקת בנאשם. הנאשם
הפעיל כוח רב לצורך החניקה והמאבק. הנאשם עצמו תיאר את פני המנוחה כמלאים פחד
ובעתה, ולפי המאשימה, ניתן ללמוד מכך על אכזריות המעשה.

146. מדובר אפוא במכלול נסיבות המלמדות על אופן הרצח – ממושך, כואב, אלים מאוד, באישה
שנמצאת בביתה ומודעת לאובדן חייה משך דקות ארוכות של מאבק, כמו גם מיהות הרוצח
– כמבססים את הנסיבה החמורה של אכזריות מיוחדת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

147. המאשימה מזכירה בסיכומיה את פסק הדין של בית המשפט העליון בעניין **ותד**, בו נקבע כי המתה באמצעות חניקה לא מהווה המתה באכזריות מיוחדת, אך היא מבקשת לאבחן אותו, שכן בעניין **ותד** היה קיים חוסר עובדתי בעניין נסיבות ומשך ההמתה, ואילו במקרה שלפנינו מדובר במאבק, במעשה המתה ממושך, תוך התנגדות של המנוחה לפעולת הנאשם משך כעשר דקות. לא זו אף זו, אלא שהמנוחה הייתה מודעת למתרחש ונתנה ביטוי לכך בהבעת פניה.

148. מנגד טענו באי כוח הנאשם כי כל פעולת המתה באשר היא טומנת בחובה אכזריות, ועל כן הנסיבה המחמירה דורשת אכזריות "מיוחדת" ולא "רגילה". התביעה מבקשת לאמץ עמדה בלתי סבירה העומדת בניגוד לתכלית הרפורמה ביסודות ההמתה עת היא מבקשת לקבוע עמדה נורמטיבית לפיה כל המתה בחניקה תכנס בגדרי הנסיבה המחמירה של אכזריות מיוחדת.

149. באי כוח הנאשם טענו כי במקרה הנדון לא מתקיימת אכזריות מיוחדת, וזאת בהתבסס על פסק הדין בעניין **ותד** בו נקבע כי רצח באמצעות חניקה הוא אכזרי, אך אין בו כשלעצמו כדי לגלם את אותה "אכזריות מיוחדת" אליה כיוון המחוקק. כמו כן, לא הוצגה מטעם התביעה ראיה התומכת בטענה כי מדובר "באכזריות מיוחדת" להבדיל מ"אכזריות רגילה".

150. באי כוח הנאשם הוסיפו כי פרק הזמן האובייקטיבי הנדרש להמתה באמצעות חניקה הוא בין 4-6 דקות, כך שניתן להניח שהמנוחה מצאה את מותה בפרק זמן קצר יותר מזה שהמאשימה טוענת לו. ההתנגדות של הקורבן למעשה ההמתה אף היא אינה רנטית להמתה בחניקה ואין ללמוד ממנה על היות המעשה כזה שנעשה תוך אכזריות מיוחדת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

המעשה נעשה באכזריות מיוחדת - דיון והכרעה

151. ענייננו בנסיבה המחמירה המופיעה בסעיף 301א.א(7)(א) לחוק: "המעשה נעשה באכזריות מיוחדת, או תוך התעללות גופנית או נפשית בקורבן". בין שלוש החלופות – אכזריות מיוחדת, התעללות גופנית בקורבן או התעללות נפשית בקורבן, המאשימה טוענת להתקיימות הראשונה.

152. בהינתן שכל מעשה רצח הינו אכזרי, הנסיבה המחמירה דורשת אכזריות "מיוחדת" החורגת מהאכזריות הרגילה הנלוות לכל מעשה המתה. על בית המשפט להבחין בין רצח שבוצע באכזריות מיוחדת לרצח שבוצע באכזריות "רגילה", שמא הנסיבה המחמירה של האכזריות המיוחדת "תבלע" את עבירת הרצח הבסיסית.

153. נקודת המבט שממנה נבחנת האכזריות המיוחדת מתמקדת בסבל המיוחד של קורבן העבירה בהתאם לחווייה שאותה עבר, זאת בניגוד ליסוד הנפשי של העושה (ר' ע"פ 8363/19 גרנות נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (8.6.2021); ע"פ 3168/19 איילין נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.1.2022) (להלן: עניין איילין); עניין ותד). עם זאת, טרם ניתן מענה לשאלה האם האכזריות יכולה להיבחן רק מנקודת מבטו של הקורבן (עניין איילין, שם).

154. המקרים המובהקים המעידים על התקיימות הנסיבה של אכזריות מיוחדת הם מקרים שבהם שיטת ביצוע הרצח כוללת אכזריות מיוחדת או אם לביצוע הרצח נלוות השפלה או פגיעה בכבוד. המקרים המובהקים פחות, הדורשים בירור מעמיק יותר, הם לדוגמה רצח שבוצע לנגד עיניהם של עדים נוספים, או מעשים שבוצעו לאחר הרצח כלפי גופת הקורבן (שם).

155. בענייננו, מצאתי לקבוע כי מעשיו של הנאשם עולים לכדי "אכזריות מיוחדת".

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

156. כמפורט לעיל, הצדדים חלוקים באשר למשמעות קביעותיו של בית המשפט העליון בעניין **ותד**. באותו מקרה נדון מעשה המתה לפי הדין הקודם ובחינת קיומן של הנסיבות המחמירות נעשתה כדי לקבוע אם מדובר בדין מקל. נסיבות האירוע שם היו שונות מאלה שבענייננו. באותו מקרה "המערער ניגש למנוחה, עמד מאחורי גבה, הניח את כף ידו על פיה, חנק אותה, ליפף חבל סביב צווארה והידק אותו בחוזקה עד צאת נשמתה. זאת בעוד שהתינוק שוהה באותו חדר בבית במרחק מטרים ספורים מהמערער והמנוחה" (פסקה 3)

157. בית המשפט קבע כי מתקיימת נסיבה מחמירה אחרת לאחר שמצא כי "המערער לא נהג כמי שזה עתה נתקף בחמת זעם והמית את רעייתו, אלא כמי שהמיתה באופן נחוש, שקול ומחושב" (פסקה 45); וקבע כי לא מתקיימת הנסיבה המחמירה שעניינה הטלת מרות או מורא, לאחר מכן, פנה לדון בשאלה האם מתקיימת הנסיבה המחמירה הנוגעת לאכזריות מיוחדת (אף שנוכח קביעתו כי מתקיימת נסיבה מחמירה אחרת הדבר לא נדרש).

158. בהקשר לכך, נקבע בפסק הדין כי "בהעדר פרטים נוספים, לא ניתן היה לקבוע באופן מוחלט באיזה שלב של פעולות החניקה מתה המנוחה" ועל כן "קשה לבסס קביעה בדבר אכזריות מיוחדת בשל אופן המתת המנוחה, שכן איננו יודעים כיצד נראו רגעיה האחרונים בהקשר התקיימות נסיבה זו" ובעקבות כך הוסיף השופט אלרון כי "**רצח באמצעות חניקה הוא אכזרי, אך ספק אם יש בו, כשלעצמו, כדי לגלם את אותה 'אכזריות מיוחדת' לה כיוון המחוקק**" (שם, בפסקה 49). כלומר, אין די בעצם ההמתה בחניקה בכדי לקבוע כי זו נעשתה באכזריות, אלא נדרשים היבטים נוספים המלמדים על האכזריות המיוחדת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

159. היבטים כאלה מתקיימים במקרה שלפנינו, ובענייננו הממצאים העובדתיים שנקבעו לעיל מלמדים על נסיבות עובדתיות שונות מאלה שעמדו לפני בית המשפט העליון בפרשת ותד, ונלמדים מעדות הנאשם ומהראיות האחרות:

א. הנאשם חנק את המנוחה כשהיא שוכבת מולו ומביטה עליו. המנוחה שכבה אל מול הנאשם, בן הזוג שלה, ואבי בנה, כשהוא אוחז בצווארה בידיו וחונק אותה משך מספר דקות.

ב. המנוחה ניסתה להיאבק בנאשם, כדי להשתחרר מאחיזת ידיו החונקות את צווארה.

ג. הנאשם העיד שראה פחד ובעתה בפניה של המנוחה – דבר המלמד על מצבה הנפשי באותן דקות אחרונות ועל הסבל שחוותה.

ד. הנאשם העיד ששמע את המנוחה מחרחרת בעודה נחנקת.

ה. הנאשם העיד שהמנוחה ניסתה ללא הצלחה לומר מספר מלים בעודה נחנקת.

160. הנה כי כן, שלא כבעניין ותד, הונח מסד ראייתי המלמד על סבל פיזי ונפשי של המנוחה במהלך פעולת ההמתה והסבל נלמד מהמאבק שהמנוחה נאבקה, מחרחור המנוחה במהלך החניקה, וממבט הבעתה והפחד. אף אם לא ניתן לקבוע ממצאים עובדתיים מוחלטים בדבר הזמן המדויק שעבר מתחילת פעולת החניקה ועד למותה, די באותן דקות שבהן אירעה אותה חניקה, כשהנאשם אוחז בידיו בצווארה של המנוחה והיא נלחמת על חייה, כדי ללמד על סבל פיזי רב ועל סבל נפשי המוכר גם הוא לבחינת אכזריות ההמתה (עניין איילין, פסקה 8 לפסק דינו של השופט הנדל ופסקה 6 לפסק דינו של השופט אלרון).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

161. לכך יש להוסיף את העובדה שהאדם שעמד אל מול עיניה של המנוחה כאשר היא נחנקת תחת ידיו, הוא בעלה והאב של ילדם המשותף (ר' ע"פ 1130/19 שוא נ' מדינת ישראל, פסקה 37 לפסק דינו של השופט אלרון (27.12.2020)) וכי המנוחה נרצחה בביתה-מבצרה, בין ארבעת הכתלים שבהם היא אמורה לחוש הגנה וביטחון (ר' בתפ"ח (מחוזי י-ם) -26738-11-19 מדינת ישראל נ' אלירן מלול, פסקה 89 (6.10.2021)).

162. בהצטרף כלל הנסיבות האמורות, מצאתי כי מעשה ההמתה נעשה באכזריות מיוחדת.

163. בטיעונים בעל פה הזכירו באי כוח הנאשם את האפשרות לקבוע כי לא מתקיימת דרגת אשמה חמורה במיוחד, לפי סעיף 301 א' (ב) לחוק העונשין. טענה זו לא חזרה בסיכומים בכתב. מכל מקום נוכח הנימוקים שפורטו לעיל, לא מצאנו כי יש לכך מקום.

המתה בנסיבות של אחריות מופחתת

164. הטענה האחרונה שיש להידרש אליה היא טענת ההגנה שלפיה אין להרשיע את הנאשם בעבירת הרצח אלא בעבירה של המתה בנסיבות של אחריות מופחתת.

המתה בנסיבות של אחריות מופחתת - עיקרי הטענות

165. ההגנה נסמכת על ההידרדרות במערכת היחסים שבין הנאשם לבין המנוחה, על ההסלמה הקיצונית לקראת האירוע, שהביאה לעליית מדרגה בהתעמרות של המנוחה בנאשם. באי כוח הנאשם הפנו לראיות שהובאו על כך שהמנוחה הפכה עצבנית, רגזנית, הרבתה לריב, ונדרשה לשימוש בקנאביס, עד הגעתה למצב נפשי קיצוני שאותו המומחה מטעם ההגנה הגדיר כמאניפורמי.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

166. לטענת ההגנה, הנאשם התמודד עם המצב המחרף של המנוחה בהכלה, עד לקרות האירוע בו המנוחה הכתה וקיללה את הנאשם, ובו חווה הנאשם קריסה של מנגנוני ההגנה שלו ואובדן שליטה כמפורט בחוות דעתו של המומחה מטעם ההגנה.

167. מסקנתם של באי כוח הנאשם היא אפוא שהנאשם הגיע לחוסר שליטה על רקע התעמרותה של המנוחה בו וכי היה בכך כדי למתן את אשמתו של הנאשם, בשים לב למכלול נסיבות העניין. באי כוח הנאשם טוענים כי הנאשם חווה קושי אובייקטיבי שהוא הרבה מעבר למידה הניכרת ביכולת לשלוט בעצמו, המגיע עד כדי קריסה של הגנותיו, דבר שאינו מצוי בשליטתו אלא מעמידו במצב של חוסר שליטה ממש.

168. לטענת ההגנה בענייננו מדובר בקנטור מתמשך לאורך תקופת הנישואים, ובקנטור ספציפי ביום האירוע עצמו בשל כך שהמנוחה הכתה את הנאשם, לראשונה במערכת היחסים ביניהם, ויצרה טריגר לקריסת מנגנוני ההגנה, לאובדן שליטה מוחלט של הנאשם הסובל מהפרעה נפשית סכיזואידית, במיוחד לאור העובדה שמדובר באדם מאופק היודע לשלוט ברגשותיו.

169. משכך התבקש כי הנאשם יורשע בעבירה של המתה בנסיבות של אחריות מופחתת ולא ברצה (באי כוח הנאשם נסמכו על ע"פ 746/14 היילו ימר נ' מדינת ישראל (31.5.2016)).

170. המאשימה מבקשת לדחות את הטענה. המבחן שאותו היא מבקשת לאמץ הוא המבחן שנקבע לקיומן של בחינה סובייקטיבית ובחינה נורמטיבית – האם הנאשם הספציפי קונטר באופן סובייקטיבי, והאם מבחינה מוסרית וחברתית יש בנסיבות המקרה כדי למתן את אשמתו, תוך שלשיטתה אין די בעלבון מילולי קשה ככל שיהיה כדי למתן את אשמתו של נאשם בעבירת רצה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

171. לטענת המאשימה הנאשם לא היה נתון במצב של מצוקה נפשית קשה עקב התעללות חמורה בו או בבן משפחתו בידי המנוחה, אלא בני הזוג היו במהלך ריב שנמשך מספר ימים על רקע רצונה של המנוחה להתגרש. אין מדובר אפוא בהתעללות בכלל לא כל שכן התעללות חמורה, אלא משבר בחיי נישואים שהנאשם היה שותף לו ולא ניתן לדבר על "מצוקה נפשית" בעקבות התעללות.

172. המאשימה מבקשת להשיב בשלילה גם לאפשרות הנוספת כי הרצח בוצע בתכוף לאחר התגרות כלפי הנאשם ובתגובה לאותה התגרות וכי בעקבות ההתגרות התקשה הנאשם לשלוט בעצמו, תוך שהיה בקושי האמור כדי למתן את אשמתו. עמדת המאשימה היא כי משבר בין הנאשם לבין המנוחה, חמור ככל שהיה, והקושי בשמיעת כינויים כגון שקרן ורמאי, ואף ההודעות הטלפוניות התכופות והמריבות אינם יכולים להביא למיתון ברמת האשמה. קבלת טענה כזו היא בגדר זילות של כוונת המחוקק, כרסום בערכי החברה ובדרך שבה מפורשות הוראות החוק.

173. לצד זאת, המאשימה טוענת שהטענה כי הנאשם לא יכול היה לשלוט בעצמו שגויה. הנאשם היה יכול לצאת מהבית, לעלות לקומה העליונה, לנעול את הדלת ולהימנע ממגע עם המנוחה. אבדן השליטה למשך מספר שניות, אף בהנחה שאפשרות זו שהעלה פרופ' קריינין תתקבל, אינו יכול להסביר רצח שנמשך 10-15 דקות, ומכל מקום לא ניתן לקבוע כי התנהגות המנוחה באותו יום עולה כדי התגרות אלא המדובר בריב הדדי ולא קיצוני, שהגיע כדי משבר בחיים המשותפים. המאשימה נסמכת על ע"פ 8956/20 מרטינס חוזה מריה נ' מדינת ישראל (28.6.2022).

המתה בנסיבות של אחריות מופחתת - דיון והכרעה

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

174. במסגרת תיקון 137 לחוק העונשין העוסק ברפורמה בעבירות ההמתה חוקק סעיף 301ב המציין שלוש חלופות אשר בהתקיימן יראו את מעשה ההמתה כמעשה שנעשה באחריות מופחתת. ההגנה טוענת בסיכומיה להתקיימותה של החלופה הראשונה המופיעה בסעיף 301ב(א) ולהתקיימותה של החלופה השנייה המופיעה בסעיף 301ב(ב). להלן אדון בחלופות אלו בסדרן.

175. סעיף 301ב(ב) לחוק העונשין קובע כי:

(א) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א, הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם והמעשה נעשה כשהנאשם היה נתון במצב של מצוקה נפשית קשה, עקב התעללות חמורה ומתמשכת בו או בכך משפחתו, בידי מי שהנאשם גרם למותו, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

176. נוסח הסעיף זהה לנוסח של סעיף 300א(ג) לחוק העונשין, עובר לתיקון 137. הרקע לתיקון הוא הרצון לתת מענה לאותם מעשי המתה שבהם בני משפחה גרמו למותו של בן משפחה מתעלל ועל כן רואים את אשמתם כאשמה מופחתת (ר' דין וחשבון: הצוות לבחינת יסודות עבירות ההמתה 34 (2011) (להלן: דו"ח הצוות לבחינת יסודות עבירות ההמתה)). דוגמאות למקרים כאלה כפי שצינו בדו"ח וועדת הצוות לבחינת יסודות עבירות ההמתה והן בדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות המתה), התשע"ו-2015, ה"ח הממשלה 972, בעמ' 175 הם עניין בוחבוט ועניין בסו (ר' ע"פ 6353/94 בוחבוט נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 647 (1995); תפ"ח (מחוזי ת"א) 416/93 מדינת ישראל נ' בסו, פ"מ התשנ"ד(3) 281 (1994)).

177. בעניין בוחבוט היה מדובר באישה שהמיתה את בעלה כשברקע "רצף אינטנסיבי של הכאות, לרבות פציעת המערערת בכלים שונים, ושל טרור, הפחדה ומעשי השפלה, שקשה לתאר

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

- גרועים מהם" של הבעל כלפי אשתו (עמ' 651). בעניין **בסו**, מדובר בכך שהמית את אביו לאחר שאביו נהג לנקוט באלימות קשה ואונס כלפי אשתו וילדיו.
178. הנסיבות הנצרכות להוכחה הם "מצוקה נפשית וקשה", "התעללות חמורה ומתמשכת", וכן קשר סיבתי בין השניים. בענייננו, לא מצאתי כי ניתן ללמוד מחומר הראיות על קיומה של התעללות חמורה ומתמשכת מצד המנוחה, ודי בכך כדי לשלול את קיומה של חלופה זו.
179. אכן, מערכת היחסים בין הנאשם לבין המנוחה לא הייתה תקינה, הם החלו להתגורר בחדרים נפרדים, חילופי הדברים ביניהם הפכו פחות ופחות נעימים, אך מכאן ועד הגדרת התנהגותה של המנוחה כהתעללות המרחק רב.
180. הנה כי-כן, קיים הבדל ניכר בין המקרה שלפנינו לבין המקרים שנדונו בעניין **בוהבוט** ובעניין **בסו** (ור' ע"פ 8363/19 גרנות נ' מדינת ישראל, פס' 10 לפסק הדין של השופט הנדל (8.6.2021)). לפיכך, לא מצאתי לנכון לקבוע כי התקיימו נסיבות סעיף 301ב(א).
181. באשר לחלופה הנוספת. סעיף 301ב(ב) לחוק העונשין קובע כי:

(ב) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א, הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) המעשה בוצע בתכוף לאחר התגרות כלפי הנאשם ובתגובה לאותה התגרות, ובלבד שמתקיימים שניים אלה:

(א) בעקבות ההתגרות הנאשם התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו;

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

(ב) יש בקושי האמור בפסקת משנה (א) כדי למתן
את אשמתו של הנאשם, בשים לב למכלול
נסיבות העניין;..."

182. המדובר בהגנה שתעמוד לנאשם בהתקיים שלושה תנאים מצטברים (1) המעשה בוצע בתכוף
לאחר התגרות כלפי הנאשם ובתגובה לאותה התגרות; (2) בעקבות ההתגרות הנאשם
התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו; (3) יש בקושי בו היה נתון הנאשם כדי למתן את
אשמתו, בשים לב למכלול נסיבות העניין.

183. הוראה זו באה לתת ביטוי לקושי שנבע מהפרשנות שניתנה לפי הנוסח הקודם לדרישה
שלפיה לא יקדם למעשה הרצח קנטור, וזאת על פי תגובתו האפשרית להתגרות של "האדם
הסביר". הביקורת הופנתה כלפי המשמעות שיש למתן "צידוק" להריגה עקב קנטור, ולהנחה
ש"אדם סביר" מעולם לא היה מאבד שליטה ומבצע המתה עקב קנטור. אשר על כן, עבירת
ההמתה באחריות מופחתת בשל קנטור שנקבעה בסעיף 301ב(ב) שונה מהדין הישן בכמה
היבטים: "ראשית, בעבר היעדר הקנטור שימש יסוד בעבירת הרצח, ואילו כעת התקיימות
הקנטור היא נסיבה שיוצרת הסדר ענישה מקל [...] שנית, ההיבט הסובייקטיבי של הקנטור
הועמד בחוק החדש על קושי 'במידה ניכרת' [...] שלישית, המבחן האובייקטיבי, שעוגן
בעבר בפסיקה בתור קושי של אדם סביר לשלוט בעצמו, הפך למבחן נורמטיבי המתבטא
בהפחתת 'אשמתו של הנאשם' (ע"פ 1130/19 שוא נ' מדינת ישראל, פסקה 27
27.12.2020).

184. הצדדים חלוקים באשר להתקיימותן של שלושת יסודות הנסיבה המקלה: האם התנהגותה
של המנוחה עומדת בטיב ההתנהגות הנדרשת כדי להיחשב התגרות; האם התקשה הנאשם

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

לשלוט בעצמו בצורה ניכרת בזמן מעשה ההמתה או לא; האם מתקיים המבחן הנורמטיבי המתבטא במיתון אשמתו של הנאשם.

185. שאלת הפרשנות שיש לתת להוראה המחייבת לבחון אם התנהגות מסוימת עולה כדי התגרות עדיין בראשיתה. כעולה מדו"ח הוועדה שעיצבה את ההסדרים ברפורמה בעבירות ההמתה "המונח 'התגרות' כולל בחובו ממד נורמטיבי: לא כל מעשה שהנאשם ראה בו פרובוקציה, ייחשב ל'התגרות'. רק מעשים בלתי לגיטימיים במהותם – מנקודת מבט חברתית-מוסרית חיצונית לנאשם, שיש להם פוטנציאל משמעותי של הקנטה והרגזה, מהווים התגרות" (דו"ח הצוות לבחינת יסודות עבירות ההמתה 32-33 (2011)). אך למרות הדברים הברורים העולים מדו"ח הוועדה, בע"פ 3551/23 היילה נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (11.8.2024) השאיר כב' השופט אלרון בצריך עיון את השאלה האם על פי הדין החדש יש לבחון את ההתגרות ממימד נורמטיבי, או שעקב התיקון שממילא הוסיף בחינה נורמטיבית הבוחנת את מיתון אשמתו של הנאשם אין יותר הצדקה לכלול מבחן נורמטיבי גם בשאלת ההתגרות.

186. באשר למבחן הנורמטיבי הבוחן את מיתון אשמתו של הנאשם, בעניין היילה נפסק כי ניתן לאתר אינדיקציות לכוונת המחוקק על דרך פרשנותו של מושג זה מדברי ההסבר לחוק (פסקה 38). כך, כדי שאשמת העושה תיחשב לפחותה באופן משמעותי נדרשת הלימה בין טיב ההתגרות לבין טיב הפגיעה הניכרת בשליטה העצמית שגרמה ההתגרות; לא כל המתה במצב של איבוד שליטה בעקבות הרמת יד או עלבון משקפת רמת אשמה שהיא פחותה; וכן, בית המשפט רשאי לבחון לצורך הקביעה כל נתון הנוגע לנסיבות המקרה, שנראה רלוונטי להערכת אשמת הנאשם לרבות נתוני האישיים של העושה למעט נתונים שאינם נוגעים למידת האשמה שבמעשה (שם).

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

187. ובענייננו, כאמור, באי כוח הנאשם טוענים להתגרות מתמשכת מצד המנוחה בנאשם לאורך התקופה שלפני האירוע, שבאה לידי ביטוי בהתעמרות המנוחה בנאשם, ולהתגרות הקונקרטי אשר גרמה לנאשם שלא לשלוט בעצמו. בכל הנוגע להתגרות המתמשכת, בדומה להכרעה בדבר ההתעללות, לא קיים מצע עובדתי אשר עשוי לתמוך במסקנה כי התגרות כזו אכן התקיימה.

188. באשר להתגרות הקונקרטי שהייתה בזמן האירוע, בעדותו של הנאשם הוא טען כי כאשר שב הביתה בבוקר האירוע לאחר שהסיע את בנם לבית הספר, המנוחה ירדה באותו זמן במדרגות לסלון, כשהיא לבושה בחלוק אמבטיה. הוא ניסה לעבור במדרגות כדי להגיע לחדר שלו ולהמשיך לעבוד, והמנוחה התנפלה עליו במכות ובסטירות חלשות תוך שהיא קוראת לו שקרן ורמאי. לדבריו, זו הייתה הפעם הראשונה והיחידה שבה הייתה תגרה פיזית ביניהם (עמ' 326 לפרוטוקול).

189. אף אם נניח שההתגרות נבחנת מנקודת מבטו הסובייקטיבית של הנאשם בלבד, ואכן אופיו המאופק של הנאשם, וכן תגובתו המידית להתנהגותה של המנוחה, כאשר מביאים בחשבון את חוות הדעת של פרופ' קריינין על כך שהגנותיו של הנאשם קרסו והוא לא יכול היה לשלוט בעצמו, אכן מעידים על כך שהוא חווה התגרות כזו – אין מתקיים התנאי הנוסף, הבוחן בחינה נורמטיבית-אובייקטיבית האם יש בהתגרות ובהיעדר השליטה בכדי למתן מאשמתו של הנאשם.

190. לא מצאתי אפוא כי יש במעשה ההתגרות, גם אם היה כזה, כדי למתן את אשמתו של הנאשם, וזאת מהסיבות להלן:

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

- א. אף מבלי לטעת מסמרות באשר למשך הזמן שעבר מתחילת פעולת החניקה ועד מותה של המנוחה, חניקה אינה גורמת למוות מידי ועל כן הייתה לנאשם שהות לחדול מפעולת החניקה טרם הפעולה גרמה למוות. קיומה של שהות המאפשרת לחדול מהמעשים האלימים טרם גרימת ההמתה אינה מאפשרת להכיר בהתגרות כגורם הממתן את האשמה (ר' עניין היילה פסקה 39).
- ב. אין בהכרח למצוא הלימה בין טיב ההתגרות לבין טיב הפגיעה הניכרת בשליטה העצמית שגרמה ההתגרות, מקום בו טיבה של המחלוקת הוא רכושי, ובהינתן כי ברקע המעשים כעסו של הנאשם על כך שהמנוחה מבקשת להותירו חסר כל.
- ג. בסופו של דבר, על אף עדות הנאשם בדבר ממד פיזי לאלומות, מדובר היה ב"מכות לא חזקות", משכך נראה כי מה שגרם להתלהטות יצריו היו הדברים שהטיחה בו המנוחה. הנאשם העיד שחנק את המנוחה בכדי "להשתיק אותה". בהיבט הנורמטיבי כפי שנדון בעת התקיימותו של הדין הקודם –התגרות שבאה לידי ביטוי באופן מילולי מביאה את בית המשפט להימנע מלהכיר בה כהתגרות המקיימת הלימה בין טיב ההתגרות לטיב הפגיעה הניכרת בשליטה העצמית (ר' ע"פ 1426/12 מוזפר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 לפסק הדין של השופט הנדל (16.1.2014)).
- ד. מכלול נסיבות העניין לפיהן הנאשם חנק את המנוחה, אשתו, בביתה-מבצרה, ואף ראה באופן מובהק על פי תיאורו את הבעתה בפניה מבלי שחדל מלעשות כן, מקשים גם הם על הקביעה בדבר מיתון אשמתו של הנאשם.
- ה. בהתאם להכרעה העובדתית, הסכסוך שהתגלע בין בני הזוג בשעה 6:00, כשלוש וחצי שעות לפני שהנאשם המית את המנוחה, איננו חריג בעוצמתו מסכסוך שעשוי

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

להתגלע בין בני זוג שנמצאים לקראת הליך של גירושין. על כן, על אף ההנחה שבענייננו התקיימה התגרות סובייקטיבית סמוך לפני האירוע, כך שפעולותיה של המנוחה הם שגרמו לנאשם להמיתה בנקודת הזמן הספציפית, הכרה בהתגרות זו כממתנת אשמה עלולה להרחיב יתר על המידה את המצבים בהם בית המשפט מוצא כי יש בנסיבות למתן את אשמתו של הנאשם גם להתגרות שמקורה בסכסוכים הנפוצים בין בני זוג שנמצאים לקראת גירושין.

191. אשר על כן, הנסיבה השלישית לפיה "יש בקושי האמור בפסקת משנה (א) כדי למתן את אשמתו של הנאשם, בשים לב למכלול נסיבות העניין" איננה מתקיימת, והגנת ההמתה באחריות מופחתת שמקורה בהתגרות איננה עומדת לנאשם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

העבירות הנוספות

192. המאשימה ביקשה להרשיע את הנאשם בעבירה של בידוי ראיות ושיבוש הליכי משפט. ההגנה איננה חולקת על העובדה שפעולותיו של הנאשם שנעשו לאחר ההמתה של המנוחה נועדו כדי להסתיר את אופן קרות ההמתה.

193. לאחר שהנאשם חנק את המנוחה למוות ובדק שאין לה דופק, הוא סחב אותה לאמבטיה וחתך את פרק כף ידה באמצעות סכין. משגילה שלא יוצא מספיק דם מהחתך שביצע, מילא הנאשם את המים באמבטיה והטביע בתוך האמבטיה את גופת המנוחה. לאחר מכן יצא הנאשם מחדר האמבטיה ונעל את דלת החדר מבחוץ.

194. מעשים אלה נועדו כדי לטשטש את אופן ההמתה של המנוחה ולנסות להציג את המקרה כולו כאילו המנוחה התאבדה. בכך אין כל ספק והנאשם אף מודה בכך בחקירה ובעדות (עמ' 327-326 לפרוטוקול). באשר למניע, למעשה העיד הנאשם כי ניסה לביים את התאבדותה של המנוחה כדי לקנות לעצמו עוד כמה ימים כדי לסדר את ענייניו בטרם יתאבד וכדי לחסוך מבנו את ההתמודדות עם מותם של שני הוריו בעת שישוב הביתה (שם).

195. באשר לעבירת 'בידוי ראיות' – זו קבועה בסעיף 238 לחוק העונשין:

הבודה ראייה, שלא בדרך של עדות שקר או של הדחה לעדות שקר, או המשתמש בידועין בראיה בדויה כאמור, והכל בכוונה להטעות רשות שיפוטית או ועדת חקירה בהליך שיפוטי, דינו - מאסר חמש שנים.

196. עבירת בידוי ראיות היא עברת מטרה התנהגותית. העבירה דורשת יסוד נפשי מיוחד של מטרה, והיא אינה דורשת התקיימותה של תוצאה. לא נדרש שפעולותיו של הנאשם אכן יטעו רשות שיפוטית, אך יש להוכיח שהמעשה נעשה במטרה להטעות רשות שיפוטית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

197. ביום ההתאבדות של המנוחה על ידי הנאשם מקיים את היסוד העובדתי של העבירה. עם זאת, מצאתי כי יש ספק סביר בשאלת קיומו של היסוד הנפשי הנדרש - "והכל בכוונה להטעות רשות שיפוטית או ועדת חקירה בהליך שיפוטי". לפי עדות הנאשם הוא התכוון להתאבד ממילא אך דחה את מימוש כוונתו כדי לא לגרום לבנו להתמודד עם מותם של שני הוריו יחדיו ובשל רצונו להסדיר עניינים שונים. נוכח תכנית זו ספק אם ניתן לראות בבידוי הראיות, שעה שהנאשם ממילא מתכוון לסיים את חייו, ככזה שנועד להטעות רשות שיפוטית, שכן לאחר מימוש המטרה ממילא לא היה מתנהל משפט.

198. איני סבור שניתן להסתייע במקרה שלפנינו בחזקות. חזקת הכוונה והלכת (או כלל) הצפיות אינן מסייעות להוכחת היסוד הנפשי המיוחד. חזקת הכוונה הינה **חזקה ראייתית** הניתנת לסתירה, אשר בעזרתה ניתן להוכיח את רכיב הכוונה, ואילו הלכת הצפיות הינה **כלל מהותי** שהתקיימותו מהווה תחליף לכוונה הנדרשת, גם כאשר לא קיימת בפועל כוונה (ר' יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך א 448 (2014) (להלן: **רבין וואקי**); ש"ז פלר **יסודות בדיני העונשין** 546 (1984)).

199. בנוגע לחזקת הכוונה – חזקת הכוונה חלה בעבירת כוונה מיוחדת, כמו במקרה דנן, ולא רק בעבירות תוצאה (ור' ע"פ 1398/19 פלוני נ' **מדינת ישראל** (20.10.2020)). על פי חזקה זו "אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשהו". אולם למרות שבאופן עקרוני ניתן להחיל את החזקה גם בעבירות מטרה, החלת החזקה יוצרת קושי כאשר המטרה איננה מתממשת, שכן אם המטרה לא התממשה, עולה השאלה האם ניתן לראות בה תוצאה טבעית של המעשה (ר' ע"פ 8871/05 **שנגלוף נ' מדינת ישראל**, פסקה 6 (12.3.2007)). מכל מקום, דומה כי החזקה נסתרה או למצער קיים ספק סביר שאכן כך, בשל עדות הנאשם על כוונותיו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

200. הלכת הצפיות אשר עוגנה בסעיף 20(ב) לחוק העונשין ולפיה "ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן" לא מסייעת במקרה הנדון. הלכת הצפיות חלה על עבירות כוונה תוצאתיות בלבד כעולה מסעיף 20(ב) לחוק העונשין, ואילו לצורך החלטה על עבירות מטרה יש לבחון בכל מקרה ומקרה האם היא עולה בקנה אחד עם לשונה ועם תכליתה של העבירה (ר' ע"פ 2831/95 אלבה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(5) 221 (1996); רבין וואקי, בעמ' 456).

201. אף אם נניח שיש להחיל את הלכת הצפיות על עבירת בידוי ראיות (נוכח הדימיון לעבירות השיבוש – ר' רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 729 (2001)), לא ניתן לקבוע ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי שהנאשם ראה מראש את התרחשות המטרה כאפשרות קרובה לוודאי.

202. כאמור, הנאשם התכוון להתאבד לאחר המעשה, ובהנחה שביים את התאבדות המנוחה להרוויח זמן, כדבריו, באופן שבו לא היה צפוי מבחינתו הליך משפטי, לא ניתן לקבוע כי הנאשם ראה מראש את הטעיית הרשות השיפוטית כאפשרות קרובה לוודאי. אם מעשה הביום של התאבדות המנוחה היה מצליח, ממילא לא היה הנאשם עומד לדין, ועל כן הטעיה שהייתה נגרמת עקב הביום הייתה הטעיה של רשויות החקירה בלבד.

203. שונים פני הדברים בכל הנוגע לעבירה של שיבוש מהלכי משפט. סעיף 244 לחוק העונשין קובע כי:

העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין זה, "הליך שיפוטי" - לרבות חקירה פלילית והוצאה לפועל של הוראת בית משפט.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא

204. ביום ההתאבדות של המנוחה מקיים את היסוד העובדתי, וכן פעולותיו של הנאשם נעשו
בכוונה להכשיל חקירה פלילית כדי שהנאשם "ירוויח" עוד זמן כדי לסדר את ענייניו בטרם
יממש את כוונתו להתאבד. משכך, מתקיימים יסודות העבירה ויש להרשיע את הנאשם
בעבירה זו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

**בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא**

סיכום

205. על יסוד האמור, אני מציע לחבריי כי נרשיע את הנאשם בעבירות של רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 300א (א) (7) לחוק העונשין ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

ארנון דראל, סגן נשיא

השופט א' אברבנאל:

אני מסכים

אלי אברבנאל, שופט

השופטת ח' זנדברג:

אני מסכימה

חיה זנדברג, שופטת

הוחלט פה אחד להרשיע את הנאשם בעבירות כמפורט לעיל.
ניתן היום, כח בתשרי התשפ"ד, 1.10.2024 במעמד הצדדים.

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל, שופט

ארנון דראל, סגן נשיא

בית המשפט המחוזי בירושלים

1.10.2024

**בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג
תפ"ח 47363-10-21 מדינת ישראל נ' שפירא**

גט

OVER

משפחה • משפט • ומה שביניהם

WWW.GET-OVER.CO.IL

